

SEIMAS PAKEITĖ...
KONSTITUCIJĄ

Dr. Leonas Milčius

Tai ne tik ilgiausių dienų, bet ir nepaprastai svarbių įvykių savaitė, kurią norėtusi apžvelgti ne iš pradžių, bet nuo paskutiniųjų jos dienų.

Visi tikėjosi iškilmingai, gražiai ir linksmai atšvęsti Jonines. Iš anksto buvo kraunami laužai, skelbiama apie rengiamas gegužines. Daugelyje Lietuvos parapijų švenčiami Šv. Jono Krikštytojo atlydai. Tad reikėjo tik gero oro. Bet jo ši kartą nesulaukėme. Atodo pats dangus perspėjo: veltui stengiesi ir planuoji žmogau, jei tavo darbo nelaimina Dievas.

Istorinių sprendimų ir darbų savaitė baigėsi be perstojo pliaupiančiu lietumi, neleidusiu išliepsnoti ne tik Joninių laužams, įsisukti gegužinėms, išiklegėti atlydų šurmuliui. Namuose likęs kaimietis žvelgė į permirkusias šieno kupetas ir pradalgės: šiuo metu nieko svarbiau už jas, atrodo, nebebuvo.

O buvo! Ketvirtadienį Seimas pakeitė Lietuvos Konstitucijos 47-ąjį straipsnį, kuris įteisina žemės pardavimą užsieniečiams, savivaldybėms ir kt. Antrojo, lemiamo vardinio balsavimo metu "už" konstitucinę pataisą balsavo 109 Seimo nariai, 14 buvo "prieš, susilaikė – 2. Tą pačią dieną Seimas priėmė Konstitucinį įstatymą, kuris numato, kurių užsienio valstybių "subjektai" ir kokiomis sąlygomis galės įsigyti žemės.

Pradėjęs keisti Konstituciją, Seimas lengva ranka pirmuoju balsavimu dar nutarė pakeisti ir Konstitucijos 119 straipsnį, t.y. leisti, kad savivaldybių tarybos dirbtų ne dvejus, bet trejus metus. Antrasis ir galutinis balsavimas dėl šios pataisos galėtų įvykti ne anksčiau, kaip po trijų mėnesių.

Taigi, Konstitucijos, rūmai išjudinti. Jūs pradėjo perstatinėti, pritaikyti prie "šių laikų" reikalavimų. Atvertos iš karto dvejios durys. Tik kas pro jas vaikščios ir kur nueis?

Pirmosios durys atsi-vėrė, Seimui patvirtinus (ratifikavus) asocijuotos narystės Europos Sąjungoje sutartį. Šiam ratifikavimui pritarė visos Seimo frakcijos. Parodytas Lietuvos apsisprendimas įsijungti į europines

ekonominės bei politinės struktūras ir pasirengimas priimti tam tikrus išpareigojimus. Tik tenka pripažinti, kad šiandien net ir aukšti politikai menkai išsivaizduoja, kokie tie išpareigojimai turės būti ir ar jie bus priimtini daugeliui žmonių.

Antrosios durys – neparuoštas ir sunkiai kontroliuojamas miestų (ir ne tik jų) žemės pardavimas, neužbaigus jos grąžinimo tikriesiems savininkams, net neįpusėjus žemės ūkio reformos. Į vieną "starto poziciją" pastatomi visiškai nelygaus pajėgumo partneriai. Tai tokios lenktynės, kuriose iš anksto aišku, kas laimės ir kas pralaimės.

Kai dabartinėje Lietuvoje taip išbujojo įstatymų niekinimas, korupcija, kyšininkavimas, kai dauguma žmonių baisiausiai nuskurdo, tai tokiose sąlygose nesąžiningieji pirkkliai bus nesusitardomi ir visagaliai. Eilinis žmogus liks ne tik aplenktas, apgautas, bet ir ižeistas, sumintas.

Neseniai poetas Sigitas Geda "Šiaurės Atėnuose" aprašydamas kito rašytojo Romualdo Granausko nuotyki, kai jam buvo neleista nufotografuoti medžio su gandalizdžiu Lietuvos ir Kanados bendros firmos teritorijoje, klausia:

– Tai kada Kanada spėjo Žemaitijai karą paskelbti?

Tautininkai, demokratų ir kai kurie kiti Seimo nariai pasisakė prieš Konstitucijos keitimą, prieš neparuoštą žemės pardavimą, prieš tą skriaudą, neteisybę ir visuotinį pyktį, kuris prasi-verš pro tas atidarytas duris. Mes esame ne prieš užsienie-tį, ne prieš užsienio investici-jas. Mes tik prieš skubėjimą ir nenorą galvoti apie pasek-mes, kurios, deja, bus ne vien teigiamos ir naudingos.

Daugelio sprendimų, kuriuos priima Seimas arba Vyriausybė, pasekmes žmonės pajunta tik po tam tikro laiko. Daug ginčų ir didelį opozici-jos pasipriešinimą sukėlė du Seimui pateikti ir LDDP bal-sais priimti bankininkystės įstatymai: suvalstybinti Lie-tuvos akcinį inovacinį banką (LAIB) ir išleisti Vyriausybės vertybinių popierių emisiją bankams pertvarkyti. Sako-ma, kad, galbūt, valstybė

Šeštoji šokių šventė taip pat įvyko Čikagoje prieš 16 metų Zigmo Degučio nuotrauka

vertybinių popierių išleis 300 ar 400 mln. litų, bet ne daugiau kaip 1 milijardą. Skaičiuojama, kad jeigu bus įgyvendinti šie ir kiti Seime priimti įstatymai dėl bankų problemų, bendra nuostolių suma sieks 1 mlrd. 600 mln., t.y. tiek, kiek visi Lietuvos žmonės sumoka pajamų mokesčių per vienerius metus. Sunku patikėti, kad dar kur nors taip būtų neskaiciuojami valstybės pinigai ir nesiskaitoma su indėlininkais bei visais mokesčių mokėtojais.

Daug kas Lietuvoje bando jos žmonėms padėti susigaudyti ir suprasti vykstančius politinius ir ekonominius reiškinius. Tačiau kuo daugiau aiškintojų, tuo viskas darosi dar painiau. Todėl visai neatsitiktinai, artėjant Seimo rinkimams, Lietuvos Vyskupų konferencija paskelbė pareiškimą "Atsiver-timas ir pilietinė atsakomybė", kuriame primenama, kad kiekvieno piliečio pareiga dalyvauti rinkimuose. Krikščionys turi gerai žinoti partijų programų esmę ir balsuoti už tokias partijas ir jų atstovus, kurių programos ir veikla remiasi krikščioniška žmogaus ir visuomenės samprata. Vyskupai pabrėžė, jog jie neragina balsuoti už kurią nors konkrečią politinę jėgą. Todėl labai svarbu, kad tuo vadovautųsi visi dvasininkai. Ne paslaptis, kad kai kurie iš jų, sakydami pamokslus ar susitikdami su žmonėmis, ragina juos balsuoti tik už krikščionis demokratų ir konservatorių. Tyčia ar ne tyčia jie "pamiršta" kitas dešiniąsias partijas, kurios taip pat vadovaujasi krikščioniškomis vertybėmis ir yra nusipelnusios Lietuvai bei pasirodusios jai tarnauti.

Lietuvos visuomeni-niame – politiniame gyvenime išsibė nauja organiza-cija "Sambūris". Ar tai bus nauja partija ar tik visuome-ninė organizacija, besiskel-bianti, kad ji "telkia suskilu-sią visuomenę", parodys ateit-is. Aš asmeniškai neabe-joju, kad bus sulipdytas dar vienas vagonas politinių par-tijų traukinyje, į kurį siekia išibrauti kaprizingos asme-nybės. Pakartoti 1988-1990 metų "Sąjūdžio" nebeįmano-ra. Dar viena nauja partija, neturinti nei aiškos ideolo-gijos, nei istorinio tęstinumo arba pavyzdžio kitose valsty-bėse, būtų trumpalaikė ir tar-nautų tik vieno kito politinio veikėjo karjerai.

Kaip kiekvieną kartą, taip ir dabar didelį šurmulį tarp politikų ir spaudos darbuotojų sukėlė iš JAV atvykęs Valdas Adamkus, iš kurio visi tikisi gauti, bet vis dar nesulaukia tikslaus atsakymo ir galutinio apsisprendimo dalyvauti Lietuvos po-

litiniame gyvenime.

Matyt, prieš rinkimus netruks ir tokių politologijos specialistų, kaip prof. Aleksandras Štomas, Lietuvoje besilankantis jau nebe pirmą kartą, tik neperdaugiausiai konkrečios naudos suteikian-tis. Ačiū jam ir už kritiką. Tik per daug jau keistai at-rodo, kai žmogus nemato daugiau kaip 50 tūkstančių narių turinčios Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, o Centro, Tautininkų, Liberalų sąjungas vadina nykštukėmis.

Graziu kontrastu tapo Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno ir jo žmonos Irenos apsilankymas Lietuvoje. Jų lėšomis įrengtos gyvulių klinikos atidarymas tapo prasminga ir labai gražia švente, kurią paminėjo visi Lietuvos dienraščiai, radijas ir televizija. Tokiais žmonėmis kaip dr. Kriaučeliūnas galima didžiuotis ir pasitikėti, nes jų žodžiai nesiskiria nuo darbų.

EUROENTUZIASTAI

Juozapas Dirvonėnas

Mes - jau ne vyžoti būrai,
Tępsim Plungę prie Strasbūro,
Briuselio pakonsultuoti,
Žemę siūlysim parduoti.
Mykoliukui nuo Šiupylių
Kuždame į ausį tyliai:
Žemės tau nebeatgauti,
Pabandyk, brolau, bizniauti.
Na ir kam tau ta žemelė?
Galvą pasikeisk, žmogeli!
Iš Paryžiaus ir iš Bonos
Perpirkliai priveš mums duonos!
O, Europa, ar girdi?
Juk mes - tavo vidury!
Mūs' gražioji Severiutė
"Orchidėja" ruošias būti.
Prie Smetonos savo sviestą
Vežėm į Europos miestus.
Prie naujųjų mūs' valdovų
Trauksim dirbti... "palydovais".

Girdėta iš Vilniaus

• **ŽEMĖ.** Ketvirtadienį Seimas pakeitė Konstitucijos 47 straipsnį, nustatantį žemės ūkio paskirties žemės pardavimą nacionaliniams ir užsienio subjektams. Nuo šiol pataisytas Konstitucijos 47 straipsnis skelbia, jog "savivaldybėms, kitiems nacionaliniams subjektams, taip pat tiems ūkinę veiklą Lietuvoje vykdančioms užsienio subjektams, kurie nustatyti konstitucinio įstatymo pagal Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, gali būti leidžiama įsigyti nuosavybėn ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus, reikalingus jų tiesioginei veiklai skirtiems pastatams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti. Tokio sklypo įsigijimo nuosavybės tvarką, sąlygos ir apribojimus nustato konstitucinis įstatymas".

Redakatoriaus pastaba: Atsiprašome "Dirvos" skaitytojų, bet tokia kalba dabar Lietuvoje rašomi įstatymai.)

• **TILTAS.** Pasinaudoti JAV Nacionalinės medicinos bibliotekos informaciniais lobiais Lietuvos gydytojai ir visi kiti medicina besidomintys žmonės dabar gali, niekur neišvykdami iš savo šalies sostinės. Tereikia užėiti į Lietuvos medicinos biblioteką Vilniuje. Pagal bendradarbiavimo projektą "Medicinos informacijos greitis Lietuva–Amerika", kuris ketvirtadienį buvo oficialiai pristatytas Lietuvos medicinos bibliotekoje, ši biblioteka ir Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas gavo teisę bei galimybę prisijungti prie tarptautinio kompiuterių tinklo ("Interneto"), naudotis 30-čia JAV nacionalinės medicinos bibliotekos duomenų bazių. Programinę įrangą parūpino JAV nacionalinė medicinos biblioteka, 40 000 dolerių projekto įgyvendinimui paskyrė JAV valstybės departamentas, aparatūros persiuntimu į Lietuvą rūpinosi dvi Amerikoje veikiančios organizacijos – Lietuvos gailestingumo fondas ir Krikščioniškas gailestingumo fondas.

• **KONKURSAS "SPAUDA STABDO KORUPCIJĄ".** Visuomeninis Demokratinės spaudos fondas paskelbė konkursą "Spauda stabdo korupciją". Jo rengėjai premijuos reikšmingiausius žurnalistinius tyrimus, atskleidžiančius valstybės įstaigų pareigūnų nusikalstamą veiklą, piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi bei ryšius su nusikaltėliu pasauliu. Keturiasdešimt tūkstančių litų šio konkurso fondui paaukojo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) skyriai Jungtinėse Amerikos Valstijose. Premijas skirs bendra Lietuvos ir išeivijos komisija.

* **PRATĖSTA SEIMO PAVASARIO SESIJA.** Seimo aštuntoji (pavasario) sesija pratęsta iki liepos 11 d. Taip trečiadienį savo nutarimu nusprendė parlamentariai.

Pagal Konstituciją Seimo pavasario sesijos prasideda kovo 10 dieną ir baigiasi birželio 30-ją. Rudens sesijos tęsiasi nuo rugsėjo 10 iki gruodžio 24 dienos. Tačiau per šio Seimo kadenciją sesijos, kaip taisyklė, būdavo pratęsimos, kartais net iki pusantro mėnesio.

• **BILL CLINTON UŽ BALTIJOS VALSTYBES NATO GRETOSE.** JAV prezidentas Bill Clinton antradienį Washingtonė priėmęs Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentus, pasakė norįs, jog Šiaurės Atlanto aljansas ir toliau plėstųsi, praneša Reuter–ELTA. B. Clinton pasakė, kad "Amerikai rūpi trijų Baltijos valstybių suverenumas, nepriklausomybė ir saugumas", sakoma Baltųjų Rūmų atstovo spaudai Mike McCurry pareiškime.

Antradienį po susitikimo Baltuosiuose rūmuose su JAV Prezidentu Bill Clinton Baltijos valstybių vadovai Algirdas Brazauskas, Guntis Ulmanis ir Lenartas Meris sugrįžo į New Yorką, kur "Pierre" viešbutyje jiems buvo įteikti Rytų–Vakarų studijų instituto apdovanojimai. Taip pagerbtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos Prezidentų indėlis į jų valstybių ekonomikos pasiekimus, bendradarbiavimo tarp trijų Baltijos valstybių ir su kaimyninėmis šalimis, ypač Rusija, plėtojimą. Apdovanojimą įteikė JAV ambasadorė Jungtinėse Tautose Madeleine Albright. Apdovanojimo ceremonijoje dalyvavo apie 700 svečių. Vakarienių metu surinktos lėšos bus panaudotos ekspertų ir patarėjų, atvykusių konsultuoti Baltijos valstybių pareigūnus, finansavimui.

Trečiadienį A. Brazauskas, G. Ulmanis ir L. Meris susitiko su Jungtinių Valstijų Gynybos sekretoriumi William Perry ir Kongreso nariais.

• **ENERGETIKAI IMASI KRAŠTUTINIŲ PRIEMONIŲ.** Akcinės bendrovės "Lietuvos energija" valdyba nusprendė, kad bendrovė dėl savo kritiškos finansinės padėties imsis drastiškų priemonių prieš skolininkus. Praėjus dešimčiai dienų nuo išpėjimo, bus nutraukiamas šilumos ir elektros energijos tiekimas visiems vartotojams, kurie yra išsiskolinę už suvartotą energiją.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

MAŽĖJA PALESTINOS TAIKOS VILTYS

JAV rinkimų kampanijoje valstybės užsienio politika nesukelia didelių ginčų, nors respublikonų partijos kandidatas Bob Dole, prieš išeidamas iš Senato, pasiūlė įstatymo projektą, kuris pagreitintų Europos šalių įjungimą į NATO. Kandidatas Dole tarp naujų NATO valstybių mini Lenkiją, Čekiją ir Vengriją.

Washingtonė, ypač valstybės departamento koridoriuose dažnai kalbama, kad valstybės sekretorius yra per senas šioms pareigoms. Dažnai spausdinamos sekretoriaus Christopher nuotraukos, kur jį matome žiojavantį prie derybų stalo ar tiesiog snaudžiantį.

Didžiausias smūgis jo užsienio politikai būtų, jei Rusijoje prezidento rinkimus laimėtų komunistas. Pripažįstama, kad buvusioje Jugoslavijoje padidėjo galimybė taikiai išspręsti buvusius konfliktus. Tačiau laurai už galimą taikos atstatymą toje pasaulio dalyje daugiau skiriamai ne valstybės sekretoriui, bet jo pavaduotojui Richard Holbrook. Pagerėjo padėtis

Haiti saloje, tačiau pablogėjo Kuboje, nes dėl JAV jai taikomų sankcijų atšalo jų santykiai su keliomis draugiškomis šalimis.

Stebėtojai pripažįsta, kad valstybės sekretorius snaudžia iš nuovargio, nes jam tenka daug keliauti. Iš tų kelionių skaičiaus galime spręsti, kur daugiausia buvo nukreiptas JAV politikos vadovo dėmesys. Per 1993–1996 metus sekretorius Christopher Kiniją aplankė vienąsyk, Bosnijoje buvo vienąsyk, Meksikoje – 2, Kanadoje – 3, Britanijoje, Japonijoje ir Vokietijoje po 4, Rusijoje ir Prancūzijoje po 6 kartus, tačiau Jordanijoje – 11, Egipte – 13, Sirijoje 24, o Izraelyje net 26 kartus. Jo viltys įgyvendinti Viduriniuosiuose Rytuose pastovią taiką labai sumažėjo. Š. Paresui pralaimėjus rinkimus dėl Izraelio premjero vietos.

Birželio pabaigoje. Kaire dvi dienas posėdžiavo Arabų Lygos 22 valstybių vadovai: karaliai, šeichai, prezidentai, emirai. Jie svarstė susidariusią padėtį Izraelyje, kur dešiniųjų Likudo

partijos vadovas tapo premjeru. Arabų konferencijoje buvo svarstomas Palestinos žemių klausimas bei taikos su Izraeliu galimybės. Naujoji Izraelio vyriausybė daug šalčiau žiūri į mainus, kuriuos pradėjo buvusioji darbiečių vyriausybė, žadėjusi palestiniečiams perleisti okupuotą žemę už taiką. Naujoji valdžia neketina atsisakyti Biblijoje minimų žemių. Tai, kas moderniajame pasaulyje vadinama "Vakarų Krantu", religinėms Izraelio partijoms ir už jas balsavusiems izraeliečiams yra "Judėja ir Samarija", kurių atsižadėti būtų nuodėmė ir politinė klaida.

Arabų valstybių vadovų išvadose sakoma, kad Izraelis nedelsiant privalo pasitraukti iš Libano teritorijoje savo įkurtos "saugumo zonos" ir Sirijos Golano aukštumų. Izraelio okupuotose žemėse turi būti įsteigta Palestinos valstybė su sostine Rytinėje Jeruzalėje. Izraelio premjeras į tai atsiliepė sakdamas, jog arabų reikalavimai – labai vienašališki.

MIESTŲ AUGIMAS

Turkijoje, Istambule baigėsi 12 dienų užtrukusi Jungtinių tautų organizuota konferencija, nagrinėjusi pasaulio miestų problemas. Šalia 170 pasaulio valstybinių delegacijų, dalyvavo įvairūs miestų organizacijų ir privačių grupių atstovai. Konferencijos paskelbtame pranešime sakoma, kad visame pasaulyje miestų gyventojų skaičius auga. Spėjama, kad iki 2025 metų du trečdaliai viso pasaulio žmonių gyvens miestuose. Jau dabar apie 100 milijonų gyvena gatvėse, o atsilikusiose kraštuose apie 600 milijonų gyvena patalpose, kuriose jie rizikuoja prarasti sveikatą ar net gyvybę.

Miestų konferencijos pranešime pabrėžiama, kad kiekvienam planetos gyventojui parūpinti kuklią pastogę su švariu vandeniu ir kanalizacija kainuotų apie 100 dol. asmeniui. Reikia tik valstybių noro ir pasiryžimo.

Jungtinių Tautų paskaičiavimu 2015 metais Tokijas, įskaitant vis augančius priemiesčius, turės

28.7 milijonus gyventojų. Bombėjus Indijoje turės 27.4 mln.. Toliau didžiųjų miestų sąrašą eina: Šanchajus Kinijoje su 23.4 mln., Džakarta Indonezijoje su 21.2 mln., San Paulo Brazilijoje su 20.8 mln., Meksikos City su 18.8 mln., Bejing (Pekinas) Kinijoje su 19.4 mln., Los Angeles JAV su 14.3 mln., Kalkuta Indijoje su 17.6 mln. gyventojų.

JT konferencija išklauzė pasisakymus apie žmogaus teises. Kilo klausimas, ar vyriausybės pareiga – parūpinti savo piliečiams gyvenamąjį plotą? Nutarta, kad "taip". Vyriausybės privalo dėti visas pastangas, kad gyventojai turėtų pastogę ir švarų vandenį. Brazilijos ir Argentinos didžiųjų miestų savivaldybės jau pradėjo rūpintis dėl vis didėjančio gyventojų plūdimo iš kaimų į miestus, kur jie tikisi lengviau rasti darbą. Amerikos delegatas Henry Cisneros nurodė, kad 19-ame šimtme tyje JAV miestų augimas buvo didesnis už dabartinį miestų didėjimą. Tai nebuvo

joks blogis, bet reiškinys, atspindėjęs šalies ekonominį augimą. Panašus augimas šiuo metu vyksta Pietų Korėjoje ir Japonijoje, bet šioms šalims tai nesudaro didelių problemų.

New Yorko miesto taryba ir įvairios šalpos organizacijos surinko apie 260 mln. dolerių mažiems butams statyti ar įrengti senuose pastatuose. Ties vieno miegamojo, virtuvėlės ir vonios butai vadinami SRO (Single room Occupancy). Jie labai populiarūs skurdžių bendruomenėje, nors naktį jie gali praleisti ir miesto pastogėse, kurių yra apie 7000.

Pasaulio benamių ir skurdžių padėtis gali pagerėti ir dėl įsigalėjusios demokratinės sistemos. Diktatoriškose valstybėse miestų merai ir savivaldybės laiko benamius tik bereikalinga našta, daug kur juos net persekioja. Demokratinėse šalyse tie patys benamiai jau yra rinkėjai, kurių balsai reikalingi politikams.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Oro paštu | užsienį metams \$100.00 pusel metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

VALSTYBĖS IVAIZDIS

Neseniai viena "Dirvos" skaitytoja atsiuntė rašinį apie New York'o mokinukų viešnagę į Lietuvą. Sudomino jo pabaigoje daroma išvada. Kai amerikoniukai sugrįžo atgal, jų tėvus nustebino pasikeitęs vaikų elgesys. Jie mano, kad po tokių kelionių į suvargusias šalis, lepūnėliai susimąstė ir dabar, ko gero, labiau vertins tas sąlygas, kurias jie namuose turi. O ar mes galime jaustis laimingi, jei svarbiausias išpuolis atsiranda, žmonių skurdą pamačius?

Neseniai Lietuvos Seimas pademonstravo ypatingą vienybę, "taisydamas Konstituciją". Taigi, tą pačią, kurią tauta referendumu patvirtino.

Dar būtų kažkiek patiesinama, jei pats Seimas turėtų nors menką pasitikėjimą. Bet net rausvoji spauda skelbia apklausų rezultatus, liudijančius, kad jo autoritetas – nebeįmanomai žemas ir vis pastoviai krintantis.

Normaliomis sąlygomis kiekvienas teisėtas savininkas privalo turėti galimybę laisvai elgtis su savo turtu. Taigi ir žemės savininkas turi teisę ją parduoti, nedarydamas, žinoma, žalos savo valstybei. Tačiau Lietuvoje kol kas daugybė teisėtų savininkų dar neatgavo savo žemės, dar tebesitęsia maišatis, kurią tik pasityčiojant galima vadinti žemės reforma. Apie be galo išsipūtusios valdininkijos savivaliavimą ir 4/5 gyventojų nusiskurdimą jau tiek kartų kalbėta, kad nieko naujo tuo nebeprasakysi. Tai ar nereikėjo pirmiausia savo namie susitvarkyti, o tik paskui, gerai apgalvojus, priimti lemtingus visai valstybei sprendimus.

Dar keisčiau atrodo, kai tas pats Seimas atmetė seniai pribrendusių švietimo problemų sprendimą, net nepabandęs išklausti žmonių, visą gyvenimą mokyklai pa-

skyrusių.

Pirmiausia kažkas labai pasistengė į aukščiausią kvalifikaciją turinčių pedagogikos specialistų parengto švietimo įstatymo projektą išprausti tą (berods 17 numeriu pažymėtą) sakinį apie tariamą atsisakymą nuo privalomų taisybės pamokų. Pasakui buvo paskleistas gandas, neva šis projektą rengė LDDP ideologai. Po to pasigirdo, kad surinkta keliolika ar net keliasdešimt tūkstančių parašų, reikalaujančių projektą atmesti.

Idomu, jeigu tokį parašų rinkimą kažkas tikrai organizavo, tai ką žmonėms aiškino? Kaip tie tūkstančiai pasirašinėjo, jei pilnas projekto tekstas su išsamiai paaiškinimu taip ir nebuvo paskelbtas, jei nė vienam mokslininkui - projekto rengėjui nebuvo leista pasisakyti, jei jie negavo atsakymo į savo kreipimąsi nei iš dabartinio Švietimo ir mokslo ministro, nei iš Seimo pirmininko, nei iš Prezidento? Nejau gi "dešiniukams", labai vieningai balsavusiems prieš šį projektą, nekilo mintis, kodėl gi LDDP skirti aukštieji pareigūnai taip ignoruoja projekto autorius, jeigu, kaip buvo skelbiama, būtent ši politinė jėga savinasi to projekto autorystę?

Lietuvos televizijos laidoje švietimo įstatymo pataisų projektą aptarinėjo prof. V.Zaborskaitė ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas, vienas iš svarbiausių LDDP kūrėjų – prof. B.Genzelis. Kodėl gi jie nepanoro viešai padiskutuoti su tos srities mokslininkais? Juk abu minėti profesoriai nėra pedagogai!

Matyt, teisūs tie, kurie tvirtina, kad nebėra tame Seime nei kairės, nei dešinės, nei pozicijos, nei opozicijos. Kitaip tokių sprendimų paaiškinti neįmanoma.

Birželio 19 d. Seimo spaudos konferencijų salėje Lietuvos tautininkų sąjungos frakcija sukvietė pasitarimą "Tautinių mažumų problemos Lietuvoje".

Pasitarime dalyvavo LTS pirmininkas Rimantas Smetona, Seimo nariai prof. Mečislovas Treinys ir Emanuelis Zingeris, Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento direktoriaus pavaduotojas S.Vaitiekus, latvių, estų, lenkų, žydų, rusų, armėnų, baltarusių organizacijų atstovai, radijo, televizijos laidų redaktoriai, Lietuvos tautininkų sąjungos nariai, svečiai iš Japonijos.

Taigi bendram pokalbiui susirinko tautininkai, kurių ideologija – tautiškumas ir tautinių mažumų atstovai. Tautiškumas, kaip sakė LTS pirmininkas R.Smetona, nieko bendro neturi su kitų tautų niekinimu. Kas negerbia savosios tautos, tas negerbs ir kitų tautų. Tautinės mažumos – mums ne svetima, o tik kitos tautos tautiniai nariai, besinaudojantys tokiais pačiomis teisėmis ir pareigomis, turintys palaikyti ryšį su savo tauta, saugoti jos papročius, kultūrą, meną. Lietuvoje gyvenantys kitų tautybių žmonės privalo dorai gyventi, laikytis įstatymų, gerbti lietuvių kultūrą, tradicijas, saugoti gamtą.

TAUTINIŲ MAŽUMŲ PROBLEMOS

Vilija Grincevičienė

S.Vaitiekus supažindino susirinkusius su problemomis, kurios dažniausia išskyla kitų tautybių atstovams, paaiškino, kur reikia kreiptis vienu ar kitu atveju. Jis pabrėžė, kad tautiškumas negali virsti tautiniu uždarmu. Visada reikia žiūrėti, ar kokie nors rūpesčiai slepia visus Lietuvos gyventojus, ar tik kurią nors tautinę grupę.

Yra jėgų, kurios labai norėtų "drumsti vandenį", sakė pasitarime dalyvavę Seimo nariai. Pavyzdžiui, ar galima reikalauti, kad lietuvis gydytojas, mokytojas arba valdininkas kitų tautybių atstovus, beje, gyvenančius Lietuvoje daug metų arba net joje gimusius, aptarnautų tik jų gimtąja kalba? Kurioje užsienio valstybėje lietuvius aptarnauja lietuviškai?

Rūpesčiai, kurių turi Lietuvos tautinių mažumų atstovai, yra panašios, bet jų pageidavimai – labai skirtingi. Vieni (pavyzdžiui, latviai) godojo, kad neturi lėšų net tautiniams drabužiams įsigyti, apie mokyklėlę (net sekmadieninę) kol kas tik pasvajuoja, o kiti (pavyzdžiui, lenkai) norėtų, kad užrašai ant mokyklų ir įstaigų durų būtų rašomi dviem kalbomis, kad mokyklose jų vaikai lietuviškai mokytųsi tik kai kurių dalykų ir tik tada, kai to pageidauja jų tėvai.

Armėnų atstovai guodėsi, kad jiems vis sunkiau išlaikyti savąjį tautiškumą, nes labai susilpnėjo ryšiai su tautos kamieniu. Jų bendruomenės svajonė: turėti Vilniuje bent vieną sekmadieninę mokyklą. Kaip piliečiai, Lietuvoje gyvenantys armėnai neturi jokių trukdymų, neįaučia jokio tautinio nelygiateisiškumo.

Žymiai daugiau yra pasiekę žydai, kurie turi Lietuvoje savo mokyklas, spaudą, meninius kolektyvus. Tačiau kaip ir kitoms tautybėms, kurios labai nutolusios nuo savo tautos kamieno, taip ir žydams nelengva išlaikyti savo tautiškumą. Beje, Lietuvoje gyvenantys žydai nevadina lietuvių žydšaudžių tauta, kaip tai daro kai kurie politikieriai, ir nesijaučia diskriminuojami.

Seimo narys prof. M. Treinys susitikimo pabaigoje kalbėjo, kad daugelis problemų, su kuriomis susiduria tiek lietuviai, tiek kitų tautybių atstovai, yra bendros visiems. Tai susiję su sovietinės sistemos žlugimu. Suirus šiai sistemai, kiekviena tautinė grupė gręžiasi į savo kamieną. Taip ir turi būti. L. Milčius priminė, kad tautininkai visada pasiruošę ištieti pagalbos ranką dorai gyvenantiems kitų tautybių atstovams.

Iš visur apie viską

Trumpai

• Amerikoje ši pava-

sarį netikėtai pakilo benzino kainos. Buvo net siūlymų sumažinti ar visai panaikinti valdžios uždėtus automobilinio kuro mokesčius. Pasaulyje kuro kainos – labai nevienodos. Brangiausiai benzinas kainuoja Austrijoje, Norvegijoje, Prancūzijoje, pigiausiai – Meksikoje, Kinijoje ir Venecueloje, kur už litrą benzino reikia mokėti penkis centus.

• Kipro salos parlamento rinkimuose sustiprėjo komunistų partijos pozicijos, nors valdžia dar liko centro ir dešinės koalicijos rankose.

• Turtingiausių pasaulio valstybių pajamos iš prekybos ir užsienio valiutos atsargos mažai pasikeitė. Pirmauja Japonija, Vokietija, Amerika. Po jų eina Anglija, Ispanija, Šveicarija.

• Vakarų atstovai, stebėję Albanijos parlamento rinkimus, negalėjo suprasti,

(Atkelta iš 2 psl.)

kodėl gegužės 26 d. rinkimuose buvo tiek sūkybių, balsų vogimo, milicijos savivaliavimo, nes prezidento Sali Berisha partija ir be sūkybių visai lengvai būtų laimėjusi daugumą 140 atstovų parlamente. Valdancioji partija "persistengė" iš seno komunistinių laikų įpratimo. Dabar kai kuriose šalies apylinkėse tenka balsavimą pakartoti.

• Italijos šiaurėje vykę savivaldybių rinkimai parodė, jog Šiaurinės lygos partijos vadas Umberto Bossi niekus kalba apie Italijos sušaldymą ir naujos valstybės "Padanijos" įsteigimą. Svarbiuose miestuose Boss partijos kandidatai tegavo 15 % balsų.

• Buvusioji sovietinė respublika Gruzija, nežiūrint, kad ten dar laikomi Rusijos kariuomenės daliniai, žengia ekonominių reformų keliu. Infliacija sumažėjo, vykdoma

žemės reforma, įmonės privatizuojamos. Nors kyšininkavimas tebežydi, Tarptautinis Valiutos fondas mano, kad ekonomikos augimas šiemet sieks 8 %. Trūksta energijos šaltinių, miestuose dažnai užgesta šviesa, labai reikia užsienio investicijų. Gruzijos parlamento rinkimuose komunistų partija negavo nė vienos vietos. Balandžio mėnesį Gruzija pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Armenija ir Azerbaidžianu.

• Baltuosius Rūmus palietė dar viena etikos laizymo problema. Prezidento patarėjai gavo iš Federalinio Tyrimų Biuro daug asmeninių buvusių vyriausybės bylų, ypač iš respublikonų partijos prezidentų dienų. Manoma, kad tose bylose pareigūnai ieškojo diskriminuojančių faktų apie buvusius valdininkus. Ši FTB bylų tyrinėjimą pasmerkė ir biuro direktorius. Prezidentas Clintonas atsiprašė už tokį elgesį.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

PASKUTINIEJI ELTOS PRANEŠIMAI

PHARE PROGRAMA – LIETUVAI

Šiomet Lietuvai pagal Europos Sąjungos PHARE programą bus suteikti 47 milijonai ekiu – daugiau kaip 230 milijonų litų. Tai numatyta finansiniame Europos Sąjungos ir Lietuvos Vyriausybės memorandume, kurį Vilniuje pasirašė Užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje vadovas Henrik Schmiegelow.

Daugiausia lėšų – per 16 milijonų ekiu – pagal šią metų PHARE programą numatoma skirti Lietuvoje įgyvendinamiems žemės ūkio, privataus verslo ir kitiems ekonomikos plėtros projektams. Beveik 14 milijonų ekiu bus skirta infrastruktūros plėtotei: transportui, aplinkos apsaugai, energetikai. Tuo tarpu švietimui, socialinei apsaugai, darbo rinkos ir statistikos projektams bei nevyriausybiniams organizacijoms planuojama skirti daugiau kaip 11 milijonų ekiu.

Maždaug penkiais milijonais ekiu bus paremti Lietuvoje vykdomi Europos integracijos projektai, padedantys mūsų šalies įstatymus suderinti su Europos Sąjungos reikalavimais, pertvarkyti institucijas, apmokėti ekspertų konsultacijas.

1992-1995-aisiais Lietuva pagal Europos Sąjungos PHARE programą jau gavo 125 milijonus ekiu, o nuo šių metų iki 1999-ųjų dar turėtų gauti 152 milijonus ekiu. Šiuo metu vienas ekiu lygus 4,9 lito. Užsienio Reikalų Ministerijos išplatintame pranešime pažymima, jog šių metų programa rodo, kad didėja Lietuvos Vyriausybės ir Europos Sąjungos dėmesys mūsų šalies ketinimams tapti šios organizacijos nare.

JOKIŲ PAKAITALŲ

Lietuvoje viešintis JAV Gynybos sekretoriaus pavaduotojas John White mano, kad NATO programa "Partnerystė taikos labui" negali tapti pakaitalu ("alternatyva") narystei Šiaurės Atlanto sąjungoje. Tai svečias pareiškė spaudos konferencijoje, kuri buvo surengta tuoj po J.White susitikimo su Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi. Kaip jau skelbta, daugiau kaip prieš savaitę Briuselyje vykusiam susitikime tuometinis Rusijos gynybos ministras Pavelas Graciovas pareiškė, jog intensyvus dialogas pagal progra-

mą "Partnerystė taikos labui" galėtų atstoti NATO plėtimą. Tokiai nuostatai prieštaravo daugelis NATO bei jos partnerių gynybos ministrų susitikimo dalyvių, tarp jų ir Lietuvos Krašto Apsaugos Ministras. Pasak JAV Gynybos vicesekretoriaus J. White, jeigu NATO plėsis, bus tęsiama ir programa "Partnerystė taikos labui". "Dalyvaudamos šioje programoje, valstybės kandidatės padeda įgyventinti Šiaurės Atlanto sąjungos tikslus ir pačios įgyja patirties", – kalbėjo svečias. Jis teigė nemanas, jog šiuo metu dera kalbėti apie "pilkąsias zonas". Lietuvos diplomatų manymu, Baltijos šalių neįtraukus į būsimųjų NATO narių sąrašą ir palikus jas už NATO ribų, Rusija tokį žingsnį suprastų kaip jai suteiktą teisę manipuluoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos saugumu. JAV Gynybos sekretoriaus pavaduotojo žodžiais: "Baltijos šalių saugumas svarbus ne tik jums, bet ir mums. Tačiau mes taip pat stengiamės palaikyti draugiškus santykius su Rusija".

Vos tik atvykęs į Lietuvą, JAV Gynybos vicesekretorius tą pačią dieną susitiko su Ministru Pirmininku Mindaugu Stankevičiumi, kuris perdavė savo kolegų – Latvijos ir Estijos Vyriausybės vadovų – pareikštą susirūpinimą dėl įprastinės ginkluotės Europoje sutarties pakeitimo. Remiantis šiuo, Vienoje patvirtintu Rusijos ir JAV susitarimu, Pskovo srityje prie Estijos bei Latvijos sienos numatoma išdėstyti keliskart daugiau ginkluotos technikos negu iki šiol.

Svečias taip pat lankėsi JAV ambasadoje Vilniuje, susitiko su Seimo Užsienio reikalų ir Nacionalinio saugumo komitetų nariais. Pasibaigus spaudos konferencijai, JAV Gynybos vicesekretorius drauge su žmona Elizabeth Antakalnio kapinėse pagerbė žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę atminimą.

EUROPOS PARKE

Netoli Vilniaus įsikūręs Europos centro skulptūrų parkas jau šią vasarą pasipuoš žinomo JAV skulptoriaus Dennis Oppenheim darbu. Skulptorius, kurio kūriniai eksponuojami net septyniolika trijuose pasaulio muziejuose, Lietuvoje kurs išpūdingą skulptūrą "Kėdėtyenkyns". Tai bus pirmasis amerikiečio darbas Rytų ir

Vidurio Europoje. Dennis Oppenheim dalyvaus liepos 5 – rugpjūčio 15 dienomis Europos centro skulptūrų parke, sutrumpintai vadinamo Europos parku, vykstančiame ketvirtajame tarptautiniame skulptūros simpoziume. Į jį taip pat pakviesti dalyvauti Peru, Meksikos bei Olandijos dailininkai. Jų kūriniai iš metalo, marmuro, granito ir kitų medžiagų papildys skulptūrų parką.

Įkurti Europos parką jaunas lietuvių skulptorius Gintaras Karosas sumanė prieš kelerius metus. Ši idėja kilo tuomet, kai prancūzų geografas paskelbė, jog geografinis Europos žemyno centras yra už maždaug dešimties kilometrų nuo Vilniaus, šalia Joneikiškių kaimo. Ambicinga tarptautinio skulptūrų parko idėją Gintaras Karosas pradėjo įgyventinti 1993 metais.

Šiuo metu Europos parką puošia trys dešimtys šiuolaikinių skulptūrų, kurias sukūrė ir parkui padovanojo Lietuvos, JAV, Japonijos, Vengrijos, Vokietijos, Kipro ir kitų valstybių menininkai. Per ketvirtąjo skulptūros simpoziumo atidarymą visuomenei bus pristatyta žymaus išeivijos skulptoriaus Vytauto Kašubos skulptūra "Berankė". Šiuo metu šis kūrinys iš tamsaus granito yra didinamas Vilniaus monumentališios dailės dirbtuvėse.

MIRĖ PROFESORIUS NORBERTAS VĖLIUS

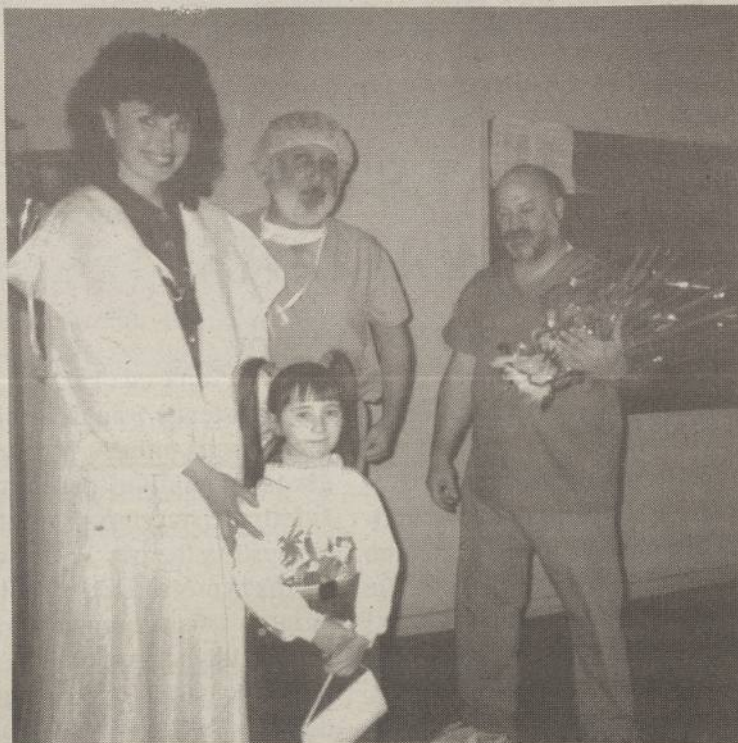
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas su liūdesiu pranešė, kad birželio 23 dieną, eidamas penkiasdešimt devintuosius metus, Vilniuje staiga mirė žymus mokslininkas Norbertas Vėlius. Mirtis išplėšė Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto vyriausiąją mokslinį bendradarbį, profesorį, habilituotą humanitarinių mokslų daktarą, Lietuvos mokslo tarybos ir Vytauto Didžiojo universiteto senato narį, pasaulinį pripažinimą įgijusį etninės kultūros tyrinėtoją.

Norbertas Vėlius įsteigė Etninės kultūros draugiją ir jai vadovavo, buvo vienas iš kraštotyros draugijos kūrėjų bei aktyviausių narių, vadovavo daugeliui kraštotyros ir tautosakos ekspedicijų Lietuvoje ir už jos ribų. Norbertas Vėlius – keliasdešimt metų kraštotyros ir tautosakos knygų rengėjas ir mokslinis redaktorius.

Lietuvos spauda apie "Vilties partnerystę"

Amerikiečiai operuoja vaikus

Asta Drungilienė

D.Čipkienės nuotraukoje iš kairės: laiminga mama su operuota mergaite ir amerikiečių chirurgai: Jerold Goldberg ir John F.DiStefano

Šią savaitę į Klaipėdos miesto ligoninę atvyko Clevelando (JAV) medikų grupė, vadovaujama profesorių F. Distefano ir D. Goldberg. Vizito tikslas – padėti klaipėdiečiams įkurti Vėdo chirurgijos centrą. Šiame centre bus operuojami pacientai, turintys įgimtų ar įgytų veido defektų.

Programa "Vilties partnerystė" prasidėjo daugiau kaip prieš metus. Tada amerikiečiai išoperavo kelio-liką vaikų, turinčių veido apsigimimų. Šiomet tie patys specialistai konsultavo savo buvusius ligonėlius ir atrinko grupę vaikų, kurie bus operuojami dabar.

Vakar užkalbinome vienos iš ligonių – trejų me-

tukų plungiškės Ievutės Bružaitės – mamą. Mergytei ką tik buvo atlikta sudėtinga gomurio operacija. Beja, tokį patį veido defektą turėjo ir Ievos mama. Gaila, bet lietuvių chirurgų pastangos jai padėti nebuvo labai sėkmingos.

– Prieš metus per "Panoramą" pamačiau, kad Klaipėdoje daromos tokios operacijos. Visus metus gydytojai Šlepavičiui nedaviau ramybės – skambindavau ir klausdavau, kada mes galėtume atvažiuoti. Ir štai – dukra jau po operacijos... Esu labai dėkinga visiems šioms žmonėms, padėjusiems mano Ievutei.

"Vakarų ekspresas" 1996 m. gegužės 25 d.

D.Čipkienės nuotraukojematome kitas laimingąsias su daktaru Nick Gravino

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

LIETUVOS VYČIŲ DARBAI

Regina Juškaitė

Rengiamės 83-jam suvažiavimui

Lietuvos Vyčių 83-asis metinis suvažiavimas / seimas vyks š.m. rugpjūčio 7-11 d. Holiday Inn viešbutyje, 195 Westgate Drive, Brockton, MA 02401. Seimą globo Brocktono Lietuvos Vyčių I-oji kuopa.

Ketvirtadienį, rugpjūčio 8 d., pradedant suvažiavimą, bus aukojamos šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje, Brocktone. Po Mišių, dalyvių priėmimas parapijos salėje. 7 v.v. Holiday Inn vieš-

butyje "Sodauto" ansamblio koncertas. Bilietų kaina – \$10 asmeniui.

Penktadienį rugpjūčio 9 d., 8 v.v. Holiday Inn viešbutyje – kultūros vakaras – "Nuo Brodvėjaus iki Vilniaus". Dalyvaus žymios dainininkės – sopranas Marytė Bizinkauskaitė ir mecosopranas Danutė Mileikienė (jos koncertavo balandžio 30 d. Edvardo Pilemano koncertų salėje, Bostone ir sulaukė gražių atsiliepimų) bei Algimantas Strasunskas. Bilietų kaina \$10 asmeniui.

Šeštadienį, rugpjūčio 10 d., Christo's 11 pokylio salėje, Brocktone – seimo uždarymo banketas. Šokiams

groš Joe Paseikos orkestras. Bilietų kaina \$35 asmeniui.

Sekmadienį rugpjūčio 11 d., Šv. Kazimiero bažnyčioje – seimo užbaigimui skirtos šv. Mišios.

Kviečiame gausiai dalyvauti renginiuose su Lietuvos Vyčiais. Programa bus įdomi. Norėdami gauti išsamesnes žinias, užsakyti bilietus arba vietas viešbutyje, skambinti Veronikai ar Marytei Bizinkauskaitėms tel. (508) 586-0650. Bilietų kaina už visus tris renginius – \$50 asmeniui. Čekius siųsti: K of L Council 1, 424 N. Cary Street, Brockton, MA 02402. Užsakymai dalyvauti bankete bus priimami iki liepos 31 d.

Centro Valdybos posėdis

Lietuvos Vyčių CV ir komitetų pirmininkų posėdis įvyko birželio 15 d. Chicago'je. Dalyvavo 20 narių iš Illinois, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island ir Tennessee. Suvažiavimą globojo 36-oji kuopa, veikianti Chicago'je. Jos pirmininkė Sofija Žukas pasveikino visus dalyvius. Posėdžiui vadovavo Centro valdybos pirmininkė Evelina Oželienė.

Išklausė valdybos narių bei komitetų pirmininkų pranešimus, svarstė ateities darbus. Nutarta kviešti tik du posėdžius per metus.

Išeis 10 "Vyčio" žurnalo laidų (įskaitant suvažiavimo ir Kalėdų laidas). Kiekviena laida turės ne daugiau kaip 40 puslapių.

Centro Valdybos pirmininkės antrasis pavaduotojas Robert A. Martin pranešė, kad jau paruoštas ir išspausdintas Lietuvos Vyčių informacinis leidinėlis, kuriame glaustai aprašyta apie Lietuvos Vyčių organizaciją, "Vyčio" žurnalą, įvairius fondus ir kt. Stipendijų komisijos pirmininkė Maria Deksnis pranešė, kad gautos 8 anketos stipendijoms.

Vyko diskusijos apie pasiruošimą 83-jam seimui,

aptarta jo darbotvarkė. Veikdu diskusijų būreliai, kuriems vadovaus Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas Vincas Boris ir CV pirmininkės trečioji pavaduotoja (vadovaujanti jaunimui) Elena Mikalauskas.

Tylos ir susikaupimo minute paminėjome a.a. Tomą Bruzgą, CV pirmininkės pirmą pavaduotoją, mirusį balandžio 11 d.

Kitą Centro valdybos posėdį numatyta sušaukti rugpjūčio 7 d. 7:30 v.v. (per 83-ąjį seimo suvažiavimą) Holiday Inn viešbutyje, Brocktone, MA.

Ruošiant Mažosios Lietuvos enciklopediją

Algirdas Gustaitis

Tarp įvairių sambūrių, organizacijų ir pavienių asmenų, norinčių ginti lietuvių tautos teises, gražiai darbuojasi Mažosios Lietuvos Fondas. Jis savo talką daugiausia skiria Mažosios Lietuvos lietuviškų reikalų gynimui, istorinei mūsų tautos praečiai patvirtinti, įrodyti tos srities priklausomybę lietuvių tautai, kurios ilgametės okupacijos negali panaikinti. Talkininkaujame rengiant Mažosios Lietuvos Enciklopediją.

Siūlau nenaudoti žodžio "Tvanksta", kuris skaitytojus gali tik klaidinti. Juk gerai žinomas ir pačių Mažosios Lietuvos enciklopedijos redaktorių teisingai įrašytas dalinės Mažosios Lietuvos žemėlapyje pavadinimas: Karaliaučius/Tvankstė.

Kitas svarbus geo-

grafinis pavadinimas: Prūsija. Taip vadinama sritis tarp Nemuno ir Vyslos upių. Mažąją Lietuvą vokiečiai buvo pavadinę dalį Prūsijos, kurią jie patys tais laikais pripažino esant lietuviška. Jie norėjo užmarštin nugramzdinti likusią Prūsijos dalį, kurios lietuviški ar prūsiški pagrindai buvo labiau sunaikinti. Apie tai jau ne kartą rašiau. Kažkodėl minėtame Mažosios Lietuvos enciklopedijai parengtame žemėlapyje Prūsijai priskirtas visas Vištyčio ežeras, kai dabar Lietuva veda derybas dėl bent pusės to ežero.

Dėl kitų vietovių pavadinimų dar reikėtų pasitarti, kad neliktų visiškai skirtingai vadinamų vietovių. Reikia ir pietinės Prūsijos dalies, kurią šiuo metu administruoja Lenkija, žemėlapiu.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLĖS MOKSLO METŲ UŽBAIGTUVĖS

Birželio 2 d. popietę mokiniai, jų tėveliai, mokytojai ir svečiai susirinko į Dievo Motinos parapijos svetainę mokslo metų užbaigtuvėms. Jas pradėjęs tėvų komiteto pirmininkas Kęstutis Civinskas pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną ir sukalbėti "Tėve mūsų". Šių metų laidos abiturientai buvo pakviesti į jiems skirtas vietas. Jas užėmė Kęstutis Kalvaitis, Saulius Kliorys, Simas Laniauskas, Evalina Maciulevičiūtė, Saulutė Tamošiūnaitė ir laisvieji klausytojai – Lina Gudėnaitė ir Danius Šilkaitis.

LB Cleveland'o apylinkės co-pirmininkai – dr. V. Stankus ir A. Stungienė sveikino abiturientus, linkėjo pamilti lietuvių kalbą ir įsijungti į lietuvišką veiklą. Jie dėkojo mokytojams už darbą ir meilę savo auklėtiniais. Ta proga Cleveland'o LB apylinkės tėvų komiteto pirmininkui įteikė mokyklai piniginę paramą.

Mokytoja Rima Žiedonytė paskelbė Švietimo Tarybos piešinių ir rašinių konkurso nugalėtojus šv. Kazimiero mokykloje.

Piešinių konkurso I grupės pirmąją vietą laimėjo Nida Hallal, antrąją – Alvydas Civinskas, trečiąją – Vėjas Belzinskas. II grupės laimėtojas – Gintautas Civinskas. IV grupę rašė knygeles. Joje nugalėtojais tapo Lukas Laniauskas ir Lina Gudėnaitė. Rašinių konkurse pirmą

vietą laimėjo Vaiva Bučmytė.

Daugiausia dėmesio buvo skiriama šių metų abiturientams. VIII skyriaus mokytoja Živilė Vaitkienė pasidžiaugė savo mokinių darbštumu, apibūdino kiekvieną mokinį, išryškindama pastebėjimus jo gabumus. Ji palinkėjo savo auklėtiniais neužmiršti to, ką išmoko ir nepasitenkinti įgytomis žiniomis, skaityti lietuviškas knygas, spaudą. "Tai darydami galėsite su pasididžiavimu vadintis lietuviais", – sakė mokytoja Ž. Vaitkienė. Po šių mokytojos palinkėjimų abiturientams buvo išduoti diplomai ir dovanos. Kiekvienas gavo po Lietuvos žemėlapi.

Laisvieji klausytojai Lina Gudėnaitė ir Danius Šilkaitis mokytojų posėdžio nutarimu keliami į "Švyturio" grupę. Jiems tėvų komitetas įteikė po E.B. Mosiokų žodyną "Words – Words".

Abiturientų vardu kalbėjo Evalina Maciulevičiūtė. Ji sakė, kad mokytis buvo smagu, dėkojo mokytojams Ž. Vaitkienei už gražias pamokas ir diskusijas, kurios ilgam liks atmintyje.

Po to trys abiturientai: Kęstutis Kalvaitis, Saulius Kliorys ir Simas Laniauskas skaitė savo sukurto humoristinę kūrybą, kurioje palietė klasės gyvenimą, draugus ir mokytojus.

S.S.

V. Bacevičiaus nпотраukoje: kalba Cleveland'o Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos abiturientė E. Maciulevičiūtė. Greta – jos klasės draugai

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

STEIGIANT JUNG TINĮ PABALTIJIEČIŲ KOMITETĄ 1961 METAIS

ALT Vykdomojo komiteto nariai ir LAIC direktorė lankėsi Washingtono balandžio 26-30 d., kur atliko nemažai darbų. Tarėmės su VLIK, LLK ir Lietuvos diplomatų atstovais. Surengta konferencija su latvių ir estų organizacijų vadais ir sudarytas Bendras Pabaltiečių komitetas (Joint Baltic American Committee). Jo uždavinys – derinti bendrus visų pabaltiečių žygius Lietuvos, Latvijos ir Estijos išlaisvinimo darbe. Jau pirmoje konferencijoje buvo paruošta visų trijų tautų bendra deklaracija, kuri nusiųsta Valstybės sekretoriui Dean Rusk. Kadangi tuo pačiu metu įvyko ir Latvių kongresas Washingtono, kongresą pasveikino ALT pirmininkas.

Washingtono Vykdomojo komitetas susitiko su daugeliu žymių senatorių ir kongresmenų ir prašė, kad jie abejuose kongreso rūmuose kalbėtų apie lietuvių deportacijas, kalinimus ir žudymus bei kitus žiaurumus, kuriuos vykdė bolševikai Lietuvoje, ir pasmerktų žiaurią Lietuvos kolonizaciją.

Valstybės departamente ALT pareigūnus priėmė Europos reikalų skyriaus direktorius Richard Davis.

Su juo buvo ilgai kalbėta apie okupuotos Lietuvos reikalus. Jo prašėme, kad Valstybės departamentas paskatintų JAV Prezidentą paskelbti Pavergtųjų tautų savaitę liepos mėnesį. Įteikėme ir atitinkamą memorandumą, kurį p. Davis pažadėjo įteikti savo šefui Dean Rusk ir jam žodžiu pranešti apie ALT vadovybės lankymąsi Valstybės departamente. Prašėme, kad Voice of America savo transliuojamose už geležinės uždangos programose sustiprintų antikomunistinę propagandą.

Lapkričio 19 d. Palmer House, Chicago'je, įvyko Bendrojo Pabaltiečių komiteto susirinkimas, kuriame ALT atstovavo P. Grigaitis ir L. Šimutis. Susitarta dėl bendros ir labiau koordinuotos pabaltiečių veiklos, priimti keli griežti pareiškimai prieš Pabaltijo kraštų okupaciją ir sovietų vykdomą genocidą. Sutarta Washingtono suruošti spaudos konferenciją.

Gruodžio 11-13 d. L. Šimutis ir P. Grigaitis lankėsi Washingtono. Juodu dalyvavo Joint Baltic American Committee susirinkime. Aptarus komiteto ūkinius reikalus, buvo peržiūrėtas iš anks-

to paruoštas memorandumas Valstybės sekretoriui D. Rusk. Gyvu žodžiu buvo iškeltos pavergtųjų tautų išlaisvinimo problemos. Tarp kitų reikalų buvo prisiminta ir apie būtinybę transliuoti programas už geležinės uždangos pabaltiečių kalbomis per Free Europe Committee radiją. Pranešta, kad tuo klausimu Joint Baltic Committee jau yra pasiuntęs prašymą to komiteto pirmininkui Richardson.

Grižę iš Valstybės departamento į Willard viešbutį, jie rado susirinkusį nemažą būrį laikraščių reporterių, kurie buvo sukviešti pasikalbėti su Pabaltiečių komiteto vadovais. Perskaičius pagrindinį iš anksto paruoštą raštą ir supažindinus spaudos atstovus su Pabaltijo kraštų padėtimi ir su jų išlaisvinimo problemomis, pasigirdo daug klausimų. Ši spaudos konferencija labai pavyko. Ji buvo plačiai aprašyta spaudoje. Šis pabaltiečių žygis parodė, kad, bendrai veikiant, galima daugiau pasiekti ir sulaukti didesnio plačiosios amerikiečių visuomenės dėmesio.

(Ištrauka iš Leonardo Šimučio knygos "Amerikos Lietuvių Taryba")

OLIMINĖ UGNIS CLEVELAND'E

Šiais 200 metų (Bicentennial) Cleveland'o miesto įsteigimo sukakties metais, Cleveland'o Lietuvių Bendruomenės apylinkės atstovai kartu su kitų tautybių pasiuntiniais, pasitiko į Atlantą nešamą Olimpinį žibin-

tą Cleveland'o šiaurės pakrantės uoste (North Coast Harbor) sekmadienį, birželio 9-tą. Žibintas per Erie ežerą buvo atplukdytas laivu. Tai pirmą kartą olimpinėje istorijoje.

Olimpinę ugnį sutinkant. Nuotraukoje iš kairės: LB Cleveland'o apylinkės ko-pimininkė Ada Stungienė, Viktorė Stungytė, ko-pimininkas dr. V. Stankus, Nida Degesytė

Jau pasirodė seniai laukta knyga "Lietuviškoji skautija 1945-1985". Užsi-prenumeravusius knygą per Vladą Bacevičių, prašome skambinti telefonu: 481-1016.

MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

30-oji Mokytojų studijų savaitė įvyks rugpjūčio 4-11 d. Dainavoje. Pedagoginiam lavinimui ir pasidalinimui savo patirtimi yra skiriamos rytinės valandos nuo 9 iki 12 val. Tuo pačiu metu studijų savaitės dalyviams – ne mokytojams vyks skirtingi užsiėmimai.

Organizacinis komitetas, rengęs mokytojų tobulinimosi programą, kurio nariais buvo LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, Maironio mokyklos konsultantė Jūratės Harris, Švietimo tarybos koordinatėrės mokykliniams reikalams Vida Brazaitytė ir Aldona Rauchienė, ČLM direktorė Jūratė Dovilienė ir Maironio (Lemonte) lituanistinės mokyklos direktorė Eglė Novak, per lituanistinių mokyklų vedėjus išsiuntinėjo registracijos lapus, kuriuos reikėjo grąžinti LB Švietimo tarybai su registracijos įnašu – 10 dol. mokesčiu. Registracijos lapų gražinimo laikas pasibaigė. Pavėlavusius raginame kaip galima greičiau tai padaryti. Skambinkite LB Švietimo tarybai tel. 708-301 6410.

Ne mokytojai, norintieji dalyvauti šioje studijų savaitėje, registruojasi tuo pačiu būdu.

Regina Kučienė

Į AMŽINYBĖS ARUODUS

Birželio 11 dieną amžinai užmerkė akis Stasė Nelė Šarauskaitė – Mockuvienė, palikusi giliame liūdesyje dukras Rūtą Aneliskienę, Viliją Karalienę ir sūnų Gintarą Mockų. Gimusi ir augusi Lietuvoje, ekonomikos mokslus baigusi Vilniaus universitete, ji 1941 metais ištekėjo už teisininko Jono Mockaus, kurį per visą bendrą jų gyvenimą vadino Joniu.

1944 metų vasarą ji su vyru ir mažyte dukrele Rūta pasitraukė į Vakarų. Ištvėrusi pabėgėlių vargus

Berlyne, ji pagaliau apsigyveno Blombergio išvietintųjų asmenų stovykloje. Čia gimė dukra Vilija. Amerikai atidarius duris karo metais Tėvynę praradusiems asmenims, 1949 metų vasarą ji su vyru ir dukrelėmis atvyko į JAV. Kurį laiką pagyvenusi Philadelphijoje, visa šeima persikėlė į Cleveland'ą. Nelė (taip mes ją visi vadinome) nuo ankstyvų vaikystės dienų tapusi skaute, tuojau pat išitraukė į aktyvią skautišką veiklą ir buvo viena iš pirmųjų Neringos skaučių tunto

vadovių.

Cleveland'e gimė Mockų sūnus Gintaras. Visus savo vaikus Mockai augino lietuviškoje dvasioje, įtraukė į skautų eiles. Visi lankė Vyskupo Valančiaus lituanistinę mokyklą.

Būdama darbšti ir energinga, Nelė pastoviai dirbo Cleveland Trust banke ir kartu su Joniu rėmė lietuvišką veiklą. Abu buvo aktyvūs Tautinės Sąjungos veikėjai.

Pasitraukę į pensiją, Mockai apsisprendė persikelti į jaukų Yukaposa miestelį Kalifornijoje. Nors ir gyvendami už maždaug 80 mylių nuo Los Angeles Lietuvių centro, jame lankėsi kiekvieną savaitgalį, rėmė lietuviškas organizacijas ir talkininkavo jų darbuose.

Kai 1984 metais staiga pasimirė Jonis, Nelė ir toliau liko ištikima savo išpaigojimams. Kadangi buvo neišmokusi vairuoti, ji autobusu vykdavo į lietuviškus renginius, dirbo su gražinėtimis, skautais akademikais, birutietėmis, dalyvavo Tauti-

nės sąjungos veikloje. Ji ir savo vaikams, ir vėliau anūkeliams stengėsi įdiegti lietuviškumą ir ištikimybę skautybės idealams, labai didžiavosi jų laimėjimais.

Net ir mirtis savotiškai apvainikuoja jos gyvenimą, nes ji mirė, ką tik grįžusi iš Los Angeles įvykusio jos anūkelio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmų ir jų pasirodymo "Spindulio" tautinių šokių šventėje. Birželio 14-ą dieną ji buvo palaidota šalia vyro Forest Lawn Glendale kapinėse.

Dauguma Cleveland'o lietuvių puikiai ir maloniai prisimena visą Mockų šeimą. Nelės mirtis ne vienam išspaudė ašarą ir atnaujino gražius prisiminimus. Šio nekrologo autorė, iš Nelės perėmusi tuntininkės pareigas ir buvusi jos vaikų mokytoja, Vilijai, Rūtai ir Gintarui bei jų šeimoms reiškia savo giliausią užuojautą ir pažadą mieląją Nelę prisiminti maldose. Tebūnie jai lengva Amerikos žemelė!

Aurelija M. Balašaitienė

KAI TÈVELIS MAN NUPIRKO LÛPINÈ ARMONIKÈLÈ

(Tėsinys)

Taip mažasis Jeronimas sulaukė mokyklinio amžiaus. Tėvai nusprendė persikelti į Kuršėnus.

"Mažesniame miestelyje viskas buvo lengviau pasiekama. Ir vargonininko butas buvo netoli nuo pradžios mokyklos. Nors viskas buvo dėstoma rusų kalba, vieną ar dvi pamokas per savaitę jau buvo leidžiama mokytis lietuvių kalbos. Tėvas turėjo daugiau darbo, vadovavo skaitlingam chorui. Ir mane pradėjo pratinti prie muzikos. Turėjau neblogą balsą, todėl jis įtraukdavo mane giedoti altų grupėje.

Tuo metu bažnytinė muzika pasisavino vakarietiškas formas ir stilių. Dominavo vokiečių kompozitoriai. Iš jų gana populiarius buvo jau minėtas Singerberg. Tai buvo kompozitoriaus J.Naujalio nuopelnas: per jo ruošiamus kursus vargonininkams buvo atskleista vakarų kultūros uždanga. Mano tėvas jau buvo išgijęs įvairių

Dalia Šilienė

klasikų muzikos: namuose girdėdavau jį skambinant J.S.Bacho preliudus, mažesnius W.A.Mocarto kūrinis, daug kitų kompozitorių preliudų, pritaikytų Mišių liturgijai.

Aš dar nerodžiau ypatingo potraukio muzikai, tačiau mėgdavau klausytis tėvo pasakojimų apie didžiulius kompozitorius, jų kūrybą ir gyvenimo nuotrupas. Jis pradėjo mane mokytį skambinti pianinu. Atrodo, kad pirmose pamokose neparodžiau didelių gabumų, bet ir orientacijos netrūko. Muzikinę atmintį turėjau. Jei kur dalyvavau vaikų chore, gerai sekdavau melodiją, tiksliai atlikdavau savo balso partiją."

Prasidėjo Pirmasis Pasaulinis karas. Kačinskų šeima traukėsi, kol pagaliau nusprendė važiuoti į Rusiją. Ten, kažkur už Maskvos, veterinarijos ligoninėje tarnavo motinos brolis Antanas Uginčius. Bronicoje prasidėjo pabėgėlių gyvenimas:

"1915 metų rudenį pradėjau lankyti pradžios mokyklą, o broliai - gimnaziją. Tėvas gavo kooperatyvo vedėjo vietą tolimame Senkovo kaime. Lietuvių tautos rusiškai nežinojo, todėl mus su panieka vadino lenkais.

Per tam tikras šventes moksleiviai turėdavo eiti į didžiąją cerkvę - Soborą.

Ten man teko susipažinti su rusiškuoju liturginiu giedojimu. O šiaip nebuvo progos giliau susiliesti su muzika. Pirmoje gimnazijos klasėje buvau priimtas į chorą. Vėliau gavau balalaiką.

Tėvas savo darbštumu ir sumanumu igijo gerą vardą ir buvo paskirtas Bronicų kooperatyvo vedėju. Dėdė Antanas taip pat buvo rusų gerbiama. Žmonės pradėjo atskirti lenkus nuo lietuvių.

Revoliucija staiga pakeitė žmonių gyvenimą. Bolševikams valdant, visko trūko. Valgėme labai blogą duoną, o jauno arklio mėsa buvo "delikatesas".

Maskvoje susikūrė lietuvių komitetas pabėgėliams remti ir tarpininkauti jų reikaluose su rusų valdžia. Pasklido gandai, kad Lietuva atstatė savo nepriklausomybę. 1918 metų liepos mėnesį ešelonu išvykome link Lietuvos.

Kelionė truko ilgai. Vileikos stotyje buvome išlaipinti ir nusiųsti į taip vadinamą "karantiną", kurį administravo vokiečių karinė valdžia. Pirmiausia turėjome išsimaudyti karštoje pirtyje, po to dezinfekavo rūbus. Vokiečiai visus varė dirbti, reikalavo laikytis švaros.

Vieną dieną liepė visiems vykti į geležinkelio stotį. Iš ten traukiniu atvežė į Vilnių, kur mus sutiko Lietuvių šalpos komitetas. Tėvas nusprendė grįžti į Kuršėnus, kur per karą buvo palikti daiktai ir dar neblogas pianinas. Atsirado maža vargonininko vieta už 4 kilometrų nuo Kuršėnų, Micaičių bažnytkaimyje. Čia tėvas mus visus tris pradėjo mokytį skambinti pianinu. Jis paskirstė laiką, bet mes kai kada net susivaržydavome, norėdami prailginti savo užsiėmimus. Uoliausias ir gambiausias buvo vyresnysis brolis Henrikas.

1919 metų sausyje persikėlėme į Papilę, kurioje tėvas gavo geriau apmokamą vargonininko vietą. Tėvams rūpėjo sudaryti geresnes sąlygas mano mokslams, nes pagal metus buvau gerokai atsilikęs. Broliai išvyko į kursus Šiauliuose, kur ruošdavo mokytojus, telegrafinikus ir kt. Vladas kiek vėliau stojo savanoriu į lietuvių kariuomenę, Henrikas netrukus pradėjo mokytojauti. Aš likau su tėvais.

Manyje augo prisirišimas prie savo krašto. Viskas, kas darėsi Lietuvoje, man buvo artima ir žadino jausmus, kurių aš anksčiau neturėjau, o gal ir nesupratau."

Jaunajam skaitytojui KELIONĖ Į SĖKMĘ

Raimonda Mikatavage

(tėsinys)

Laimė taip pat priklauso ir nuo santykių su kitais žmonėmis, šeimos nariais, draugais. Kaip padėdame kitiems, net ir nepažįstamiems, tiesiogiai atspindi kiekvieno mūsų asmeninį džiaugsmą. Sakoma, jog "pašviesdami kelią kitam, nušviečiame jį ir sau" (Ben Sweetland). Tačiau šitai nereikia, kad savos laimės reikia ieškoti kituose. Niekas nepadarys mūsų laimingais, jeigu patys tokie nebūsime. Santykiai su žmonėmis, kaip juos vertiname, kiek savęs atiduodame, atneša tą mūsų ieškomą laimę.

Taigi, visai įmanoma būti laimingu, tiesa? Taip, gyvenimas sunkus. Tačiau aš vis tiek būsiu laimingas žmogus. Kreipsiu dėmesį į tai, ką darau ir kas vyksta aplink mane. Branginsiu žmones, kurie įėjo į mano gyvenimą, sieksiu tikslo. Ir išvengsiu keturių klastingų spąstų.

Pirmieji klastingi spąstai – vergavimas pinigams

"Neturtingo ir nelaimingo žmogaus padėtis yra geresnė nei turtingo ir nelaimingo, nes neturtingasis turi viltį. Jis mano, kad pinigai gali padėti." – Jean Kerr

Jeigu ko nors neturi, noras ir geidulys šitai gauti vis didėja. Ypač pinigų. Patys pinigai nėra jokia blogybė. Blogai yra jiems vergauti. Tai pirmieji klastingi spąstai ir didžiulė kliūtis laimei. Žmogų, visuomet turėjusį labai mažai pinigų, galima jais suvilioti. Bet ar parduotumei savo akis, savo vaiką, savo sveikatą už milijoną dolerių? O jei kas nors pasiūlytų šimtą milijonų, didžiulį namą, prabangią mašiną ir televizorių su šimtu kanalų mainais už tai, kad gyventum vienas saloje ir niekada nebebendratum su jokia žmogumi, ar sutiktum? Žinoma, ne. Taigi, akivaizdu, jog pasaulyje yra daugybė dalykų, svarbesnių už pinigus ir madingus daiktus.

Žmonės, nuolat galvojančios apie pinigus, paprastai jų vis labiau vaikosi arba, vos tik gavę, iš karto praranda. Nebūti prisirišusiam prie pinigų – reiškia protingai suplanuoti, kam juos išleisi, kiek galima sutaupyti, o pas-

kui kuo mažiau apie juos galvoti. Pinigų arba bus, arba ne, o gyventi reikės bet kuriuo atveju. Ir išgyvensi. Pinigai neturi jokios įtakos ilgalaikei laimei. Jeigu tavo požiūris į juos yra sveikas ir be iliuzijų, bus lengviau uždirbti ir daug lengviau susitaupyti. Tiesiog tiek daug neišleisi. Pagrindinė priežastis, kodėl žmonės vergauja pinigams yra ta, kad jie nori pasirodyti, o šitas noras veda į antrus klastingus spąstus.

Antrieji klastingi spąstai – meilė daiktams

"Nemirsiu vieniša. Pasiruošiu, išsikasiu kapą, tokį gilų ir platų, kad tilptų ir aš, ir kalnai mano daiktų..." – iš Tracy Chapman dainos.

Antri spąstai yra meilė daiktams. Svarbus motyvas dėl ko dabar, vėl atgavus laisvę, maištauja Lietuvos jaunimas, yra daugybė naujų daiktų, kuriuos jie mato ir kurių nori, manydami, jog daiktai padarys juos laimingesniais ar populiariesniais draugų tarpe. Bet nepamiršk, kad daiktai yra tik daiktai.

Štai kaip gyvena besivaikantys daiktų. Žmogus pradeda nuo mažo buto. Turi šiek tiek pinigų, kažką vis nusiperka ir galiausiai prisireikia didesnio buto viskam sutalpinti. Paskui perka gerą mašiną ir dar reikia garažo, kad turėtų, kur ją laikyti. Nusprendžia pirkti namą. Meta draugus ir persikelia į naują rajoną, kur gražūs namai.

O, vaikinė, tame name telpa daugybė daiktų! Jis perka dar. Bando susirasti draugų. Pamato, kad naujieji draugai, gyvenantys čia ilgiau nei jis, turi visko daug daugiau. Bando juos vytis. Dirba dar sunkiau, kartais gal netgi daro kažką, ko visai nenorėtų, lipa per kitų galvas, nebekreipia dėmesio į šeimą, jam gal jau bloga nuo darbo. Bet žmogus apsisprendęs pirkti vis daugiau ir daugiau.

Paskui ima senti ir bodėtis visais tai daiktais, kurių prisireikia kitiems. Žmogus juo išdalina arba parduoda. Persikelia į mažą butą ir susimąsto apie savo gyvenimą. Kaip manai, ką jis prisimins senatvėje? Pirmą mikrobanginę krosnelę ar pirmą merginą? Koks puikus buvo jo didysis televizorius ar kaip smagiai jautėsi, kai jį apsikabinė mažasis sūnelis? Ko jis norės? Ko gailės? Daiktai neatneša džiaugsmo. Džiaugsmą suteikia žmonės.

Dalios Šilienės nuotraukoje: kompozitorius J.Kačinskas Bostono lietuvių bažnyčios choro repeticijoje. Greta jo – Daiva Malinauskaitė

NEIGYVENDINTI SIEKIAI

(Pabaiga)

M. Nasvytis gimė 1890 m. vasario 4 d. Margiškių vienkiemyje, Sartininkų valsčiuje Tauragės apskrityje. Jis mokėsi Sartininkų pradžios mokykloje, vėliau Palangos progimnazijoje, Kauno gimnazijoje. 1911 m. jis įstojo į Maskvos universiteto Fizikos-matematikos fakultetą, tačiau po vienerių metų perėjo į Medicinos fakultetą, nes carinėje Rusijoje tik gydytojai galėjo dirbti tėvynėje.

Maskvoje M. Nasvytis aktyviai įsijungė į studentų visuomeninį judėjimą: priklausė lietuvių studentų draugijai, talkino leidžiant moksleivių mėnesinį žurnalą "Aušrinė", "Vilniaus žinių" priedą. 1916 m. su pagyrimu baigė Medicinos fakultetą ir buvo paskirtas dirbti vedėju į Minsko Karo ligoninės, tuo metu evakuotos į Smolenską, laboratoriją. 1917 m. M. Nasvytis buvo išrinktas Smolensko Lietuvių tarybos pirmininku, kurios pagrindinis uždavinys buvo šelpti ir globoti emigravusius lietuvius. Greta šių visuomeninių pareigų jis ėjo ir Vyriausios lietuvių kariškių daliniams formuoti komisijos vicepirmininko pareigas. Tais pačiais metais jis buvo išrinktas atstovu į Lietuvių seimą Petrograde.

Nepaprastai aktyviai M. Nasvytis dirbo, grįžęs į Lietuvą 1918 metais. Trumpai padirbėjęs Raseinių apskrities ligoninės vedėju, jau 1919 m. sausyje tapo Kauno Valstybinio higienos – bakteriologijos instituto direktoriumi. Nuo 1919 m. gruodžio 31 d. buvo mobilizuotas ir paskirtas Kauno Karo ligoninės infekcinių ligų skyriaus vyriausiuoju ordinatoriumi. Už aktyvią veiklą, likviduojant vidurių šiltinės epidemiją Lietuvos kariuomenėje 1919-1920 metais, jis buvo aukštai įvertintas Krašto apsaugos ministerijos Karo sanitarijos skyriaus viršininko ir Lietuvos kariuomenės vyriausiojo gydytojo generolo leitenanto V. Nagevičiaus. Kaip gerą organizatorių Krašto apsaugos ministerija 1920 m. paskyrė M. Nasvytį Lietuvos kariuomenės epidemiologu. Nors Valstybiniam higienos institutui vadovavo trumpai – iki 1921 m. lapkričio 14 d., tačiau suspėjo įvesti nemažai naujovių, išplėsti jo veiklą. 1920 m. institute pirmą kartą Lietuvoje buvo pradėta gaminti raupų (variola vera) limfa, įdiegta į praktiką Weil Felix reakcija dėmėtosioms šiltinės diagnostikai, choleros vakcinos gamyba, atgaivinta Pastero Stoties prie Valstybinio higienos instituto veikla, pradėtos skaityti paskaitos

studentams medikams. M. Nasvytis pirmasis 1921 m. ištyrė ir aprašė "Medicinos" žurnale dizenterijos rūšis Lietuvoje, ypatingą dėmesį skirdamas jų profilaktikai ir imunoterapijai. Dėmesio verti ir jo bandymai gydyti sergančius tuberkulioze populiariu Vokietijoje Pondorfo metodu. Drezdene gaminamo Pondorfo tuberkulino buvo galima išgyti ir Kaune.

1921 m. M. Nasvytis pradėjo energingą kovą su beprasidedančia Kaune choleros epidemija. Jo iniciatyva buvo tiriamas Nemuno vanduo, kuriame buvo randama choleros vibrių. Kauno medicinos draugijos posėdyje jis nurodė, jog kauniečiai užsikrečia cholera, gerdami nevirintą Nemuno vandenį ir pateikė kovos su cholera planą.

1923 m. M. Nasvytis buvo išvykęs tobulintis į Berlyno universitetą terapijoje ir pediatrijoje. Tų pačių metų lapkričio 1 d. jis pasitraukė iš kariuomenės ir vertėsi privačia terapeuto bei pediatro praktika, dirbo "Aušros" gimnazijos gydytoju ir dėstė higieną.

1925 m. vasario 16 d. M. Nasvytis kaip civilis gydytojas grįžo į J. Basanavičiaus vardo karo ligoninę vyriausiuoju ordinatoriumi ir kartu ėjo Lietuvos kariuomenės epidemiologo pareigas. Nuo 1929 m. kovo 1 d. jis dirbo bakteriologu ir Karo ligoninės laboratorijos vedėju. Jam vadovaujant, labai išsiplėtė laboratorijos veikla, buvo atliekami bakteriologiniai, serologiniai, hematologiniai, mikrocheminiai ir kiti tyrimai. Jo vadovaujama laboratorija prilygo moderniausioms to meto Europos laboratorijoms.

M. Nasvytis nepaprastai aktyviai dalyvavo ir visuomeninėje veikloje. Su gydytoju J. Žemgaliu dar 1919 metais įkūrė Kauno medicinos draugiją ir du metus buvo jos pirmininku, o 1924-1940 metais – vicepirmininku. M. Nasvytis buvo vienas aktyviausių Aukštųjų kursų Medicinos skyriaus steigėjų ir pirmųjų neapmokamų dėstytojų, pirmasis Medicinos skyriaus vedėjas, vienas iš korporacijos "Fraternitas Lithuanica" steigėjų ir jos revizijos komisijos narys, Lietuvos sveikatos ir blaivybės draugijos "Sveikata" steigėjas ir jos Centro valdybos narys, Lietuvos gydytojų savišalpos kasos organizatorius ir kasininkas, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos valdybos narys, nuolatinis Kauno medicinos draugijos atstovas Lietuvos gydytojų

sąjungos suvažiavimuose ir įvairiose komisijose, vedant derybas su valdžia bei įvairiomis organizacijomis, beveik visų Lietuvos gydytojų suvažiavimų organizatorius ir vykdomųjų komitetų narys ir t.t.

Būdamas plačiai apsišvietęs ir gabus organizatorius, M. Nasvytis kvietė visuomenę racionaliai pertvarkyti sveikatos apsaugą, įkurti centrinių sveikatos apsaugos organą su ministerijos teisėmis. Pirmajame Lietuvos gydytojų suvažiavime 1921 metais jis buvo išrinktas į specialią komisiją centrinės sveikatos įstaigos įstatymo projektui parengti. Antrajam Lietuvos gydytojų suvažiavimui 1923 metais M. Nasvytis pateikė Valstybinės medicinos tarybos statuto projektą, pagal kurį visi klausimai, liečiantys sveikatos apsaugą, prieš pateikiant juos svarstyti Seimui, turėtų gauti Medicinos tarybos pritarimą. Būdamas Steigiamojo Seimo Sveikatos subkomisijos narys, aktyviai dalyvavo sprendžiant sveikatos apsaugos klausimus, pateikdamas įvairių racionalių pasiūlymų.

Daug laiko M. Nasvytis skyrė ir darbui Kauno miesto savivaldybės Medicinos ir sanitarijos taryboje. Jis kvietė gydytojus aktyviai dalyvauti, plėtojant medicinos mokslą, ruošiant ir ugdat savus medikus, kuriant savo vaistų pramonę ir pan. Įsikūrus Kaune Ligonijų kasai, jie vienas pirmųjų įstojo į jos kolektyvą, buvo išrinktas į gydymo kontrolės komisiją, o vėliau – į kasos gydytojų kolektyvo prezidiumą.

M. Nasvyčio vardas neatsiejamas ir nuo žurnalo "Medicina", kurio redkolegijos nariu jis buvo, kuri rėmė pinigėmis aukomis, rašė jam straipsnius. Didelį dėmesį M. Nasvytis skyrė sanitariniam švietimui, kadangi jo nuomone pagrindinė epidemijų atsiradimo priežastis yra žema gyventojų sanitarinė kultūra. Jis rašė populiarius straipsnius higienine tematika "Lietuvos ūkininkui", "Lietuvos aidui", "Lietuvos žinioms", kalbėdavo radijo valandėlėse, dalyvavo inscenizuotame tuberkuliozės bacilos "teisme" ir t.t.

Visas M. Nasvyčio gyvenimas kupinas nesavanaudiško pasiaukojimo ir atsidavimo savo Tėvynei. Deja, okupacija nutraukė šio didelės pagarbos verto lietuvių darbą savo kraštui. 1944 m. liepos mėnesį su žmona bei dukromis Danute, Salomėja ir Giedre jis pasitraukė į Vokietiją, į Dresdeną. Čia jam buvo pripažintos gydyto-

jo teisės. Jis dirbo ligonių kasų gydytoju. Per stebuklą išlikęs gyvas po Dresdeno bombardavimo, karui pasibaigus pateko pabėgėlių stovyklą Nuringene, vėliau Schwabish Gmundo, kur gyveno daug lietuvių inteligentų. Amerikiečių karinei valdžiai pripažinus jo gydytojo teises, dirbo gydytoju trijose DP stovyklose, dėstė pabėgėlių suorganizuotuose Gailistingų seserų kursuose, buvo jų egzaminų komisijos narys.

1949 m. birželio 10 d. M. Nasvytis atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Kadangi kitose šalyse įgytas gydytojo diplomą JAV negaliojo, M. Nasvytis nors ir būdamas vyresnio amžiaus, nuolat sekė medicinos naujienas, dalyvavo mokslinėse medikų konferencijose, rašė sanitarinio higieninio pobūdžio straipsnius "Tėvynėje" ir "Naujienose", aktyviai dalyvavo "Fraternitas Lithuanica" Čikagos lietuvių draugijos "Susivienijimo lietuvių Amerikoje" veikloje. Buvo pasta-

rojo Sveikatos draudimo komisijos pirmininku. 1954 m. gegužės 12 d. buvo išrinktas Amerikos lietuvių gydytojų draugijos garbės nariu, o vėliau 1963 m. ir Illinojaus lietuvių gydytojų Sąjungos garbės nariu.

Visą laiką A. Nasvytis gyveno svajone savo akimis pamatyti nepriklausomą Lietuvą. Jis mirė 1971 m. birželio 22 d., palaidotas Putnamo kapinėse Connecticuto valstijoje. Belieka tik apgailestauti dėl tų neįkainojamų nuostolių mūsų tautai, jos kultūrai ir mokslui, kuriuos atnešė raudonoji armija – "išvadotoja". Be galo gaila talentingų lietuvių, negalėjusių ant Tėvynės aukuro padėti tai, kas brangiausia – savo širdies ir proto.

P.S. Dėkoju a.a. dr. M. Nasvyčio dukroms G. Gudauskienei ir S. Valiukienei už galimybę pasinaudoti archyvine dr. M. Nasvyčio medžiaga ir jų atsiminimais apie savo tėvą.

Jūratė Norvaišienė

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS "DIRVOS" APIPLĖŠIMO NUOSTOLIAMS PADENGTI

58. Lithuanian Citizens Society of Western PA.....	\$500
59. Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai	\$500
60. Jonas ir Juzė Daugėlos, Ormond Beach, FL.....	\$100
61. Jadvyga Smulskis, Lima, OH.....	\$70
62. Regina Juškaitė, Detroit, MI	\$50
63. Antanas Januška, Milton, MA.....	\$50
64. Alfonsas Kisieliū, M.D., Sidney, OH	\$50
65. Stasys Petrulis, Chicago, IL	\$50
66. Antanas Minkūnas, Seven Hills, OH.....	\$50
67. Stasys Petokas, Upland, CA.....	\$50
68. Lili Bložienė, Strongsville, OH.....	\$50
69. Danutė Januta, Berkeley, CA	\$30
70. Aldona J. Šarka, Omaka NE	\$25
71. Jurgis Janušaitis, Port Orange, FL	\$25
72. Frank V. Rozgaitis, Clev., OH	\$25
73. Beneficial Ohio Inc. (Euclid)	\$25
74. Meilutė Juškėnas-LoPresto, Edinboro, PA	\$25
75. Dovydaičiai Pr. ir Ona, Los Angeles, CA.....	\$25
76. Aldona Ambrazas, Cleveland OH.....	\$25
77. Danutė Mikoliūnas, Cleveland OH.....	\$25
78. Asta Veličkaitė, Chicago, IL	\$20
79. P ir I. Manomaičiai, Detroit, MI	\$20
80. Algirdas Gustaitis, Los Angeles, CA.....	\$20
81. Jonas Skavičius, Parma OH.....	\$20
82. Carol Ann Hrdlicka, Clev. OH	\$3

Dėkojame visiems, kurie aukoja "Dirvai" apiplėšimo nuostoliams padengti. Tik Jūsų parama leido nenutraukti "Dirvos" spausdinimo.

"Dirvos" 24-ame numeryje, 6 psl. išspausdintame aukotojų sąrašė įsibrovė klaida. 21 sąrašo numeryje pažymėta \$200 auką skyrė ALTS Čikagos skyrius. Apie tai nurodyta "Dirvos" 25-jame numeryje, 5 psl., 40 sąrašo numeryje.

Gerbiame aukotojai! Jeigu neradote savo pavardės mūsų paskelbtuose sąrašuose arba pastebėjote kokių nors netikslumų, labai prašome tuojau pat mums pranešti.

LIETUVIŲ KALBA

Vladas Vijeikis

Atsitiko taip, kad skautų rengiantos tradicinės Kaziuko mugės lankytojas pasipiktino, kai prie prekybos staliuko jam buvo atsakyta ne lietuvių kalba. Mat jis tikėjosi, kad lietuviškame subuviame jis turi girdėti lietuviškai kalbant. Todėl savo nuomonę pareiškė "DRAUGE" ir tuojau pat gavo atsakymus, kurie piktinosi jo piktinimusi. Esą jau laikas suprasti, kad lietuvių kalba – nevisai reikalinga. Mūsų jaunimas, esą, jau kalba angliškai, tad kam jam trukdyti. Įdomu, kad tie, kurie atsisako lietuvių kalbos, savo laiškus rašė lietuviškai.

Yra žinoma nemažai atsitikimų, kada motina kalbėjo lietuviškai, o vaikai atsakinėjo angliškai. Bet ar jau reikia pasiduoti? Sena išmintis sako, kad blogas tas kareivis, kuris bėga iš mūšio lauko manydamas, kad mūšis pralaimėtas. O ką jis žino? Gal dar ne.

Išivaizduokime, kad šaukiamas pasaulio lietuvių kongresas. Suvažiuoja iš visų kraštų. Kadangi lietuvių yra visur, tad galima laukti svečių iš Amerikos, Kanados, Brazilijos, Argentinos, Afrikos, Azijos, Lenkijos, Vokietijos ir taip toliau. Jeigu jau lietuvių kalba nebereikalinga, tai kokia kalba bus skaitomos paskaitos? Ispaniškai, portugališkai, angliškai, lenkiškai, hunhužiškai ar dar kitaip?

Man teko girdėti lietuvių kalbant amerikietišku, anglišku, portugališku akcentu, bet jie kalbėjo lietuviškai, nors ta jų kalba ir labai girdžėdė! Bet tegul jie kalba. Tegul jie kalba lietuviškai! O kada mes prarasime norą kalbėti lietuviškai, tai kaip susikalbėsime su savo tautiečiais iš Brazilijos, Argentinos, Anglijos ar dar iš kur kitur. Jeigu lietuvių kalba nebereikalinga, tai kam "Dirva"? Kokia kalba joje bus straipsniai? Angliškai, portugališkai, ispaniškai ar dar kitaip?

Čikagoje aš matau autobusuose, valdžios raštuose ir kitur ispanų kalbą. O mes jau nebenorime ir tarp savęs kalbėti lietuviškai. Ačiū Praamžiui, kad tokių nuslydusių mūsų tautiečių

yra labai mažai. Politikieriai, norėdami gauti mūsų balsus, apsilankę į lietuvių susirinkimą stengiasi pasakyti bent "labas", o mes jau šnairuojame į savo kalbą, kuri žinoma, kaip viena iš seniausių pasaulyje.

Kiek pastangų, kiek pasiaukojimo buvo parodyta kovojant net su Roma, kad bažnyčioje būtų kalbama su Dievu lietuviškai. Pagerbdamas jų ir kitų kovotojų atminimą, noriu, kad bažnyčiose, lietuviškose salėse, renginiuose, liuanistinėse mokyklose būtų kalbama lietuviškai. Kad mūsų laikraščiuose būtų rašoma lietuviškai.

Atsiliepiamų buvo visokių ir tur būt dar bus, nes tai – labai opus klausimas. Atsiminkime, kad mūsų senoliai ilgus metus kovojo dėl lietuvių kalbos. Sibiro sniegynai nukloti jų kaulais. Jie kovojo prieš lenkus, prieš rusus, prieš vokiečius. *O dabar mes kovojame vieni su kitais!*

Labai keista. Keisti ir oponentų pareiškimai. L.R. iš Bisbee, AZ labai toli nužygiuoja savo pareiškimuose, kad nebežinai, kur baigiasi jo logika ir kur prasideda visiškas nesupratimas. Jis sako: "Norėčiau vėl pabrėžti, kad esam Amerikos lietuviai, ne Lietuvos amerikiečiai". Kaip pavadinsi taip nepagadinsi (lietuviška patarlė). O kodėl negrai save vadiną African-american ir labai apgailestauja, kad neturi savo kalbos. Toliau jis jau pereina į internacionalą, kuris senai jau pašvinkęs. Jis sako: "Ne taip jau senai buvo "ekspertų", kurie mėgino skirstyti tautas ir žmones; jų vardai – Adolf Hitler ir Joseph Stalin". Vaikinas visai neskaitė istorijos arba nori ją iškreipti savoje galvosenoje. A. Hitleris skirstė tautas, bet Stalinas norėjo visas sujungti po Rusijos sparnu, kuri tuo laiku buvo pavadinta Sovietų sąjunga. Jo valdžioje Rusija buvo didysis brolis, o visi kiti mažesni. Tad kur skirstymas? Stalinas vartosi grabe.

Toliau sutinkant su lietuvių kalbos pakeitėjais, gal reikėtų Lietuvos himną giedoti kuria kita kalba? Gal anglų, o gal ispanų? Dabar ispanų kalba labai madoje Amerikoje.

O štai ką sakė Maironis:

Kaip puikūs tavo dvarai, tėvyne, Baltai iš sodžių žalių bekyšų! Tik brangią kalbą tėvų pamyne, Jie mūsų širdis mažai jau riša.

JAUNIEJI ŪKININKAI LAISVOJE LIETUVOJE

Balys Brazdžionis

1929 m. rugsėjo 5 d. Žemės ūkio rūmų Švietimo komisija nutarė Lietuvoje įsteigti Jaunųjų Ūkininkų ratelius. Buvo paruoštos Jaunųjų Ūkininkų sąjungos taisyklės, kurias Žemės ūkio ministras patvirtino 1930 m. pavasarį. Pagal šias taisykles, sąjunga kaimuose turėjo savo skyrius – Jaunųjų Ūkininkų ratelius. Atskiri rateliai, skyriai bei nariai turėjo užsiimti žemės ūkio gamyba, t.y. auginti vištas, paršelius, daržoves, javus ir t.t. Ratelių šūkis buvo: "Gamyba ir pelnas". Iš šūkio matyti, kad norėta siekti praktiškumo ir medžiaginės naudos.

Pradžioje, bandymui buvo numatyta įsteigti kiekvienoje apskrityje po 2 ratelius. Kaimas juos sutiko išskėstomis rankomis ir atvromis širdimis. Tai paskatino Žemės ūkio rūmus Jaunųjų Ūkininkų sąjungą plėsti po visą kraštą. 1933 m. pabaigoje buvo parengtos naujos taisyklės, kurios veikė iki 1936 m. kovo 28 d., kol buvo priimtas Jaunųjų Ūkininkų sąjungos įstatymas. Pagal jį sąjunga tvarkėsi iki pirmosios rusų okupacijos 1940 m.

Tai buvo savarankiška kaimo jaunimo profesinė organizacija. Jos globėjas buvo Lietuvos Respublikos prezidentas. Sąjungai išlaikyti lėšos buvo skiriamos iš valstybės išdo per žemės ūkio Rūmų sąmatą.

Savo vidaus gyvenimui tvarkyti Sąjunga turėjo statutą ir taisykles. Pagal tą

statutą, Jaunųjų Ūkininkų ratelių tikslas – žadinti jaunimo meilę žemės ūkiui, mokyti jį žemės ūkio mokslo pagrindus taikyti praktikoje, ugdyti jaunimo darbštumą, tvarkingumą, taupumą, veiklumą ir kooperatinį bendradarbiavimą, vykdyti profesinį ir pilietinį švietimą, organizuoti dorais papročiais pagrįstas sveikas pramogas ir sportą.

JŪR nariais galėjo būti berniukai ir mergaitės nuo 12 iki 20 metų amžiaus. Viename ratelyje turėjo būti ne mažiau kaip 10 narių. Ratelis nuo ratelio – ne arčiau 5 km. Ratelyje galėjo būti tikrieji nariai ir rėmėjai. Rėmėjais buvo primami vyresni kaip 20 metų asmenys, kurie sutiko mokėti ratelio visuotiniame susirinkime nustatytą mokesį.

Kiekvienas tikrasis JŪR narys, laikydamasis taisyklių ir nustatytos programos, kasmet turėjo pasirinkti vasaros ir žiemos gamybinius darbus: vasarą – iš augalininkystės arba gyvulininkystės, o žiemą – iš namų ūkio. Pasirinktąjį darbą turėjo atlikti savarankiškai ir sąmoningai.

Kiekvienas ratelis turėjo savo vadovą. Jį skirdavo JŪR Sąjungos Globos Taryba. Juo dažniausiai būdavo parenkamas pradžios mokyklos mokytojas arba veiklesnis ūkininkas. Be to, prie kiekvieno ratelio buvo sudaroma ratelio Globos Taryba iš 3-5 asmenų. Ji padėdavo va-

dovui dirbti ir palaikyti ryšius su ratelio narių tėvais. Kiekvienas ratelis rinkdavo valdybą iš trijų narių.

Lietuvos JŪR nariai turėjo savo ženklelį (žalias trilapis dobilas baltame fone), vėliavą (žalia ir balta spalva su viršutiniame kampe maža tautine vėliavėle) ir Jaunųjų Ūkininkų himną. Senasis JŪR šūkis buvo pakeistas nauju: "Per darbą ir mokslą į Tėvynės gerovę!" Kaip matome, naujame šūkyje įdėta daugiau idealizmo. Jis geriau atitiko kaimo jaunimo dvasią.

Jaunųjų ūkininkų gamybiniai darbai

Savarankiški darbai Jaunųjų ūkininkų ratelių veikloje užėmė svarbiausią vietą. Pagal Lietuvos klimata jie buvo skirstomi į vasaros ir žiemos sezono darbus. Vasaros darbai daug svarbesni už žiemos. Todėl gamyboje turėjo dalyvauti visi jaunieji ūkininkai. Kiekvienas jaunas ūkininkas savo tėvų arba globėjų ūkyje gaudavo sklypelį žemės ir, laikydamasis nustatytos darbų programos, augindavo daržoves, šakniavaisius, javus; linus, uoginius augalus, gėles, paukščius, gyvulius, atlikdavo bandymus. Tai ugdė ūkinę sąmonę, savarankiškumą ir darbštumą.

Pagal gamybos rūšis ratelis būdavo padalijamas į grupes. Atskirą gamybinę grupę sudarydavo vienodesnio amžiaus, panašų patyrimą turintys nariai.

(Bus daugiau)

POKALBIS APIE TAUTOS ISTORIJĄ IR DABARTĮ

Šiam pokalbiui Maskvos lietuviai susirinko birželio 13-tosios p vakare į savo būstinę istoriniuose Lietuvos atstovybės rūmuose, Povarskaja gt. 24.

Lietuvių kultūros bendrijos pirmininkė Nijolė Martyniuk, pažymėjusi, kad ši diena – birželio 13-toji yra neeilinė lietuvių tautos istorijoje (žmonės šventė švento Antano diena), nuoširdžiai pasveikino Antanus Vardo dienos progą. Tarnavimo Tėvynei ir kūrybinio darbo pavyzdys ateities kartų kartoms gali būti Antano Smetonos, vyskupo ir poeto Antano Baranauko, dailininko Antano Žmuidzinavičiaus, filosofo Antano Maceinos ir kitų didžiųjų lietuvių gyvenimas.

Pirmininkė žodį su-

teikė Kaziui Kedaičiui, kuris tautiečiams papasakojo apie savo profesoriaus Vilniaus universitete, rašytojo Balio Sruogos mokslinę, kūrybinę ir visuomeninę veiklą. B. Sruogos šimtąsias gimimo metines šiais metais mini visas pasaulis.

– Gražesnių, patrauklesnių, taip greitai įsimenamų paskaitų apie rašytojus ir jų kūrybą, kokias skaitė profesorius Balys Sruoga, neteko girdėti, – kalbėjo Kazys. – Vėliau mokiausi Maskvoje, klausiausi akademikų, žinomų kitų respublikų mokslininkų paskaitų. Bet jos neįdomios širdies, dažnai per vieną ausį eidavo, per kitą išeidavo.

Rašytoją, profesorių, 1945 metais grįžusį iš Štuthofio koncentracijos stovyk-

los, į kurią naciai buvo jį įkalinę už atsisakymą bendradarbiauti su jais, šaukiant jaunimą į įvairias Reicho tarnybas, galutinai palaužė jo kūrybos "tarybinę kritiką". Pavyzdžiui, jo išpūdžių ir pergyvenimų knygą, žinomą kone visame pasaulyje, "Dievų mišką", kritikavo už tai, kad stovyklos pagrindininkų veikloje nematęs vadovaujančios komunistų organizacijos vaidmens, o rusus nepagarbiai vadinęs.

Besibaigiant susitikimui, Mindaugas Pilėnas paprašė susirinkusius atsistoti ir tylos minute pagerbti 1941 metų birželio 14-osios dienos aukas. Lietuvių lūpos kartojo: "Tai neturi niekad pasikartoti!"

J. Dainis

KREPŠINIS IR TAUTINIAI ŠOKIAI

Antrojo pasaulinio karo metu iš Lietuvos pasitraukę lietuviai, kurie dabar yra išskirę užjūrio kraštuose, žino, kad nuo pirmųjų pokario metų krepšinis ir tautiniai šokiai garsindavo lietuvių vardą kitataučių akyse. Vokietijos stovyklose susiorganizavusios krepšinio komandos nugalėdavo ne tik latvius bei estus, bet ir vokiečius, prancūzus, net amerikiečius. Tautinių šokių grupės ruošdavo didelius pasirodymus kitataučių publikai ir buvo labai mėgiamos.

Ta tradicija persikėlė ir į Šiaurės Ameriką. Čia nuo 1957-ųjų kas ketveri metai yra rengiamos Lietuvių tautinių šokių šventės, kurios sutraukdavo šokėjus ir iš Pietų Amerikos. Pastaraisiais metais jau atvyksta grupės ir iš Lietuvos.

Liepos 6 d. Čikagos pašonėje - Rosemont Horizon salėje įvyks jau dešimtoji tautinių šokių šventė, kuri sutrauks apie du tūkstančius įvairaus amžiaus šokėjų. Šios jubiliejinės šventės šūkis: "Mes čia - gyvi, gyvuojame ir gyvuosime!"

Šiemet šalia kitų su šia švente susijusių renginių bus ir pamėgtoji sporto šaka - krepšinis, kuris ypatingai jaudina sporto sirgalių širdis.

Edvardas Šulaitis

Pačioje šokių šventėje kaip stebėtojai dalyvaus Lietuvos krepšinio rinkinės nariai, kurie kitą - liepos 7-ąją, 1 val. po pietų toje pačioje aikštelėje žais draugiškas rungtynes prieš Kroatijos rinktinę - būsimąjį pirmąjį lietuvių varžovą olimpiniam krepšinio turnyre Atlantoje. Ir tą dieną pasirodys tautinių šokių grupės, kurios atliks savo programą per šių rungtynių pertrauką. Krepšinio rungtynių žiūrovai, kurių tikimasi sulaukti apie 10 tūkstančių, matys Čikagos "Grandies", Pietų Amerikos ir Lietuvos šokėjus.

Iš Čikagos Lietuvos krepšinio rinktinė pajudės į Las Vegas, kur liepos 9 d. Tomas & Mack centre žais prieš Braziliją. Iš Las Vegas mūsiškiai vyks į Fyniksą, Arizonoje ir žais prieš vietinę profesionalų komandą "America West" arenoje. Po to jie vėl grįš į Čikagą ir toje pačioje Rosemont Horizon salėje liepos 15 d. varžysis su Graikijos penketuku. Liepos 16-17 dienomis yra numatomos rungtynės garsiojoje "Madison Square Garden" salėje Niujorke. Pirmąją dieną mūsiškių varžovu bus Puerto Riko komanda.

Lietuvos krepšinininkai taip pat dalyvaus susitikimuose bei priėmimuose, rengiamuose įvairiuose JAV miestuose. Vieni renginiai bus skirti lietuvių publikai, kiti - visiems. Įvairiai publikai skirtas renginys ruošiamas Čikagoje, žymiajame M.Jordano restorane.

Taigi JAV gyvenantiems lietuviams, o taip pat ir kitataučiams bus reta proga ne tik pasižiūrėti įdomių rungtynių, bet ir asmeniškai susitikti su sportininkais. Kaip jau teko girdėti, susidomėjimas Lietuvos krepšinininkais Čikagoje yra didelis: jie čia traukia ne tik lietuvių dėmesį. Ypatingą susidomėjimą kelia rungtynės su Kroatija, nes čikagiečiai gerai pažįsta "Bulls" komandos žaidėją kroatą T.Kukočą, kuris neseniai gavo NBA čempiono žiedą ir turi daug draugų amerikiečių tarpe. Amerikiečiai taip pat domisi Arvydu Saboniu, kuris nelauktai greitai - per vieną sezoną spėjo išgarsėti visoje Amerikoje. Žinoma, daugelis krepšinio sirgalių pažįsta ir Šarūną Marčiulionį. O jeigu rinktinėje žaistų aukštaūgis Žydrūnas Ilgauskas, publika norėtų susipažinti ir su šia, kaip galima teigti, būsimą krepšinio pažiba NBA lygoje.

JAUNŲČIŲ KREPŠINIO ŽAIDYNĖS KANADOJE

1996 metų Šiaurės Amerikos jaunučių krepšinio pirmenybės įvyko gegužės 25 ir 26 d.d., Mississauga, Ont., Kanadoje. Jas vykdė ŠALFASS-gos Krepšinio komitetas, talkininkaujant Toronto "Aušros" ir "Vyčio" sporto klubams. Varžybų organizacinio komiteto pirmininku buvo Rimas Miečius ("Aušra"), kuris yra ir ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto pirmininkas. Varžybų komitetui vadovavo Andrius Klimas ("Vytis"), ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto vicepirmininkas. Žaidynės praėjo sklandžiai ir sėkmingai.

Pirmenybėse dalyvavo 7 klubai su 33 komandomis: 25 berniukų ir 8 mergaičių. Buvo rungtyniaujama net 8-se klasėse. Mergaitėms yra leidžiama žaisti ir berniukų komandose (tačiau ne atvirkščiai), todėl kai kurios berniukų komandos iš tikrųjų buvo mišrios. Pagal žaidynių nuostatus, jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama žaisti kartu ir vyresnėse klasėse.

Berniukų B klasėje (1979-80 m. gimimo) dalyvavo 6 komandos. Laimėtoja tapo Toronto "Aušra", finale įveikusi Hamiltono "Kovą" 49:41. Dėl trečios vietos, Čikagos ASK "Lituanica" laimėjo prieš Toronto Vytį 43:32. Galutinis komandų rikiuotė: 1) Toronto "Aušra -I"; 2) Hamiltono "Kovas"; 3) Čikagos ASK "Lituanica"; 4) Toronto "Vytis"; 5) Detroito "Kovas"; 6) Toronto "Aušra-II".

Berniukų C klasėje (1982-83 m. gimimo) žaidė 4 komandos. Čempionatą laimėjo Hamiltono "Kovas", finale nugalėdamas Toronto "Aušrą" 60:45. Kovodama dėl 3-čios vietos Čikagos ASK "Lituanica" įveikė Cleveland'o "Žaibą": 73:47.

Mergaičių C klasėje varžėsi 4 komandos. Hamiltono "Kovas" pasirodė esąs

žymiai pajėgesnis už kitas komandas ir lengvai laimėjo čempionatą, finale nugalėdamas Toronto "Aušrą" 48:25. Kovodamas dėl 3-čios vietos, Toronto "Vytis" įveikė Cleveland'o "Žaibą" 46:18.

Berniukų D klasėje (1984-85 m.) buvo gausiausia, net 7 komandos. Ir čia Hamiltono "Kovas" buvo nėsulaikomas, finale įveikęs Clevelando "Žaibą" 46:29. Trečiąją vietą iškovojo Čikagos ASK "Lituanica" prieš Toronto "Aušrą" 54:51. Galutinė komandų rikiuotė: 1) H. "Kovas"; 2) "Žaibas"; 3) ASK "Lituanica"; 4) "Aušra"; 5) "Vytis"; 6) "Philadelphijos "Aras"; 7) Detroito "Kovas".

Mergaičių D klasėje varžybos buvo vykdomos pirmą kartą. Dalyvavo tik 2 komandos: "Aušra" ir "Vytis". Jos sužaidė dvi rungtynes, kurias abi laimėjo "Vytis": 24:6 ir 19:14.

Berniukų E klasėje, (1986 m. gimimo ir jaunesnių) dalyvaujant 5 komandoms, Hamiltono "Kovo" I-oji komanda lengvai laimėjo čempionatą, nesutikdama rimtesnio pasipriešinimo, finale nušlavusi Toronto "Vytį" 59:16. Kovoje dėl 3-čios vietos, Cleveland'o "Žaibas" nugalėjo Detroito "Kovą" 23:10. Hamiltono "Kovo" II-oji komanda liko 5-je vietoje.

Mergaičių E klasėje varžybos vyko taip pat pirmą kartą. Dalyvavo tik Hamiltono "Kovo" ir Toronto "Vyčio" komandos. Laimėtojomis tapo hamiltonietės, užtikrintai įveikusios "Vyčio" atstoves: 28:5 ir 26:14.

"Molekulių" - F klasės (gimusios 1988 m. ir jaunesnių) neoficialios varžybos buvo lyg žaidynių programos papildymas. Šių pipirų čempionais tapo Detroito "Kovas", įveikęs Vytį 40:29 ir Hamiltono "Kovą" 30:10. Antroje vietoje liko "Vytis".

Algirdas Bielskus

ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS CLEVELAND'E

Cleveland'o "Cavaliers" krepšinio NBA profesionalų lygos komanda pasirašė sutartį su centro puolėju Žydrūnu Ilgausku, Kauno "Atleto" klubo žaidėju.

Žydrūnas yra tik 21 metų amžiaus. Jo aukštis - 7-

3, svoris - 258 svarai. Amerikiečiai dar nemoka ištarti jo vardo. Bet kai tik jis pasirodys aikštėje, esame įsitikinę, kad visi išmoks.

Linkim naujausiam "kavaliieriui" sėkmės. Su didžiausiu entuziazmu ste-

bėsime Cleveland'o krepšinio komandos žaidimą.

Cleveland'as išgijo dar vieną europietį - ukrainietį Vitalijų Potapenko. Jis taip pat žaidžia centro puolėju.

Giedrė Kijauskienė

**SPORTINIAI MARŠKINIAI (T-SHIRTS)
IR KREPŠINIO KAMUOLIAI, PAGAMINTI
LIETUVOS KREPŠINIO KOMANDOS LEIDIMU (LICENSE),
SIEKIANČI PADĖTI LIETUVOS SPORTUI IR DALYVAVIMUI
1996 m. OLIMPIADOJE, ATLANTA, GEORGIA**

MARŠKINIAI: MARGI (TIE-DYED) - XL, L, M \$25.00
JUODI AR BALTI - XL, L, M \$20.00
(XXL PRIDĖTI \$3.00)

KREPŠINIO KAMUOLIAI: Trispalviai su komandos emblema, Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio parašais\$25.00
PERSIUNTIMAS (U.S.A.) VELTUI

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųsti: RBBMC / R.B. BUTKUS
60 E. 212 St.
EUCLID, OHIO 44123-1061
1(216) 732-8250

VARDAS / PAVARDĖ: _____
ADRESAS: _____

TELEFONAS: _____

A.Rugieniaus nuotraukoje: Detroito "Kovo" ir Čikagos "Lituanikos" jaunių A klasės komandos su treneriais Ed. Sventicku ir Rimu Dirvoniu 46-osiose ŠALFASS-gos žaidynėse

RENGINIŲ KALENDORIUS

• **LIEPOS 14 d. – Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia – 11:30 v.r. Šv. Jurgio sodyboje.**

• **LIEPOS 21-ąją – Pensininkų GEGUŽINĖ!**

• **RUGPJUČIO 4 d. "DIRVOS" ir "VILTIES" draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.**

• **RUGPJUČIO 11 d., sekmadienį, 12-tą val. p.p., LVS-gos "Ramovė" Clevelando skyrius ir LŠS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke, 17815 Canterbury Rd.**

• **RUGPJUČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwin Estate, Bratenahl, OH.**

• **RUGPJUČIO 18 d. nuo 12 val. ryto iki 6 val. vakaro Lietuvių namų salėje vyks Cleveland'o Lietuvių klubo gegužinė.**

• **RUGSĖJO 15 d., Skautininkų draugovės kultūrinė**

popietė – Aurelijos Balašaitienės knygų pristatymas.

• **RUGSĖJO 28 d., šeštadienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o Baltų komitetas.**

• **SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas Clevelande. Rengia Clevelando skyrius.**

• **LAPKRIČIO 9 d. Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.**

• **LAPKRIČIO 16 d. "Lietuvių Dienos" – koncertuoja ansamblis "LIETUVA". Rengia LB.**

• **LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.**

• **LAPKRIČIO 23 d. – šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą.**

• **GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.**

Minint Gedulo ir Vilties dieną. V. Bacevičiaus nuotraukoje: Cleveland'e prie Laisvės paminklo Baltijos tautų atstovai kelia vėliavas. Lietuvos vėliavą kelia D.L.K. Birutės draugijos Cleveland'o skyriaus pirmininkė Jadvyga Budrienė

OHIO ĮVYKIAI

Liepos mėnesį, kiekvieną trečiadienį, Cleveland'o Dailės muziejuje, 11150 East Blvd., rodomi amerikiečių pamėgti filmai. Tel. 216/421-7340, ext. 464.

Liepos 3 d. – koncertas ir išpūdingi fejerverkai, W.D. Packard Music Hall,

1703 Mahoning Ave. N.W. Warren. Tel. 330/841-2619.

Liepos 4-7 dienomis – Ohio dailės ir rankdarbių paroda. Liepos 4-osios festivalis. Cuyahoga Fairgrounds, Berea. Tel. 216/243-0090.

Liepos 6-7, 13-14, 20-21 ir 27-28 dienomis – Didžiųjų ežerų "viduramžių" mugė. Gr. Lakes Medieval Faire. Rock Creek, State Rt 534. Tel. 1/888/ MEDIEVAL.

Gerardas Juškėnas

Neseniai į Cleveland'ą atvykusi lietuvių šeima (trys asmenys) ieško buto. Siūlyti tel. 731-5596

ATNAUJINDAMI PRENUMERATĄ "DIRVAI" AUKOJO:

Vilėniškis I., Wayland	50.00
Eitas Ed., East Wareham	20.00
Petrauskienė R., Clarks Summit	20.00
Mastis R., Pinellas Park	20.00
Gedvilienė B., Willowick	20.00
Šilgalis E.R., Euclid	20.00
Karuza J., Chicago	20.00
Karkliū B., Cleveland	20.00
Žitkus C., Baltimore	10.00
Čepulis R., Chesterland	10.00
Bernotas E., Cleveland	10.00
Žygas O., Cleveland	10.00
Abraitis S., Mt. Pleasant	10.00
Kasiulaitis J., Miami Beach ..	5.00
Valiukėnas Br., Dearborn Hts.,	5.00

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

ONA VASIENĖ

"Body Language"
Bally organizacijos informaciniame (1996 m. kovo/balandžio) leidinyje gražiai paminėta lietuvė Ona Vasienė. Ji jau 8 metus dalyvauja "Bally Total Fitness" mankštos programose. Ji yra 44 m., ištekėjusi, užaugino 3 vaikus, sulaukė 8 vaikų ir puikiai save prižiūri. Ji kas savaitę bent tris kartus mankština, palaikydama tinkamą svorį.

O. Vasienė dalyvauja ir sportinėse varžybose. Pernai rudenį Ona Vasienė dalyvavo Parmoje Cuyahoga Community College aikštėse Šiaurės Amerikos baltų metinėse lengvos atletikos varžybose. Ji varžėsi vyresniųjų (Master B) klasėje, laimėdama pirmą vietą 100 m ir 400 m bėgime, ir ieties metimo varžybose. Bally jai linki ir toliau sėkmingai mankštintis bei dalyvauti varžybose.

Ger. J.

"TAUPA" bus uždaryta liepos 4 d., ketvirtadienį bei liepos 6-7 dienomis – šeštadienį ir sekmadienį. Dirbsime liepos 5 d. – penktadienį.

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

**SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

**JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.**

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis-Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235th STREET DOUGLSTON, NEW YORK 11363

TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

**Grupėmis ir pavieniai
pigiausios kelionės šią vasarą į**

LIETUVĄ

14 dienų Grand Tour of Lithuania \$2,144

9 dienų Lithuanian Economy Tour 1,499

10 dienų Baltic Capital Tour 2,099

ir kitos

Galima užsakyti kelionę, viešbučius ir t.t. arba vien tik skrydžius mažesnėmis kainomis iš visų JAV miestų.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

DIRVA

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.

Komerčinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES

available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

*Laidotuvyn, koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.*

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

PADĖKA MŪSŲ BIČIULIAMS

Su dideliu malonumu Valiukėnų šeimos ir jos atšakų vardu reiškiame padėką mūsų bičiuliams, sveikinuosiems raštu bei dalyvavusiems mūsų šeimos šventėje, minint auksinę vedybų sukaktį

Dėkojame visiems, savo dosnumu sutelkusiems didžiulę dovaną, kurią dalinamės su mūsų sena drauge "Dirva", Lithuania Mercy Lift ir Tremtinių Grįžimo Fondu.

Vardinaime aukotojus:

Eugenijus ir Danguolė Bartkai, Gediminas ir Birutė Biskiai, Teodoras ir Barbara Blinstrubai, Juozas ir Aldona Brantai, Filina Braunienė, Alė ir Stasys Briedžiai, Petras ir Birutė Bučai, Stasys ir Ona Budėjai, Regina Čiuberkienė, Vytautas ir Leonida Dargiai, Ona Daškevičienė, Andrius ir Aldona Gaižiūnai, Vytautas ir Vita Girdvainiai, Vytautas ir Jada Girniai, Jonas Grigaitis, Vilijus ir Liucija Hofmanai, Lilija Ignatienė, Stasys Jokubauskas, Antanas ir Ona Juodvalkiai, Eglė Juodvalkė bei Henrikas, Algis ir Vida Jonušai, Dąmara Jurcienė, Jonas ir Vincintina Jurkūnai, Algis ir

Laima Jurkūnai, Nardis ir Se-verina Juškai, Zuzana Juškevičienė, Vytautas ir Ievutė Kremeriai, Oskaras ir Bronė Kremeriai, Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, Danguolė Kviklytė, Matilda Marcinkienė, Pranas ir Daiva Meilės, Vaclovas ir Vanda Mažeikai, Ona Mironaitė, Julius ir Pranutė Pakalkai, Halina Plaušnaitienė, Jurga Purvinytė ir Giedrius, Marija Ročkuvienė, Kazys Rožanskas, Elena Rūkienė, Aldona Simonaitienė, Klemensas ir Regina Skiriai, Ona Šiaudikienė, Valerija Šimkienė, Kazys ir Laima Šimuliai, Elena Treinienė, Irena Karalienė-Vaitkienė, Petras ir Irena Vebrai, Stasys Virpša, Juozas Žemaitis, Gražina Žukauskienė, Juozas ir Leokadija Žvyniai.

Dėkingi Valiukėnai

Valiukėnai

Mes ilgus metus gyvenome Cleveland'e. Tad mus tiesiog trenkė pritrenkė žinia, kad tokiame mielame mūsų mieste įvyko šiurpus plėšikavimas. O blogiausia, kad šis vandalizmas palietė mūsų jau metų metais skaitomą "Dirvos" savaitraštį.

Tai buvo kriminalinis užpuolimas ne tik prieš turtą, bet ir prieš lietuvišką spaus-

dintą žodį. Didžiuojamės Jūsų išverme ir entuziazmu, narsiai pakeliant ištikusią nelaimę. Džiaugiamės, kad "Dirvos" leidimas ne kiek nesutrukdė ir "Dirva" eina toliau, kaipėjusi. Tiesa, "Vilniaus Radijas" mums tuojau pranešė apie šį kriminalą ir įspėjo, kad "Dirvos" leidimas sustabdytas neribotam laikui. Na, gal tai buvo jų linkėjimas ("wishfull thinking")?

Džiugu, kad clevelandiečiai suskato jums tuojau pagelbėti. Tikime, kad jų pavyzdžiu paseks ir kiti "Dirvos" skaitytojai. Tad ir mes siunčiame Jums kuklią mūsų auką. Linkime Jums užtekti jėgų ir ištvermės ne tik pergyventi šią skaudžią nelaimę, bet ir toliau išlaikyti šio, vieno iš seniausių Amerikos lietuvių laikraščio leidimą ir vesti jį nuolatinio tobulėjimo keliais.

Juzė ir Jonas Daugėlos

Klaidos atitaisymas:

24 numeryje, 1 puslapyje (A.Dundzilos straipsnyje), 3 skiltyje, pirmos pastraipos pabaigoje paskutinis sakinyss turi būti:

"Kitą dieną Maskva tuos Molotovo žodžius apie sukilimą "taisė", o vėliau dešimtmečiais apie tai visaip melavo."

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

Skrydžiai | Vilnių dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA
Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000